



**Strategia
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
(Plan Działania ZIT)
na lata 2021-2027 na terenie
Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego**

Skład Partnerstwa

1. Miasto Gorlice
2. Gmina Gorlice
3. Gmina Sękowa

Skład Rady ZIT

1. Katarzyna Bugno
2. Aleksandra Gołąb
2. Stanisław Gurba
4. Zofia Rowińska

Skład Grupy Roboczej

- | | |
|----------------------|--|
| 1. Magdalena Czech | przedstawicielka gminy Gorlice -
Koordynator GR |
| 2. Jolanta Hajduk - | przedstawicielka miasta Gorlice |
| 3. Jacek Pięta - | przedstawiciel gminy Gorlice |
| 4. Edyta Zielińska - | przedstawicielka gminy Gorlice |

Spis treści

2.	Wstęp.....	4
2.1	Wykaz skrótów	4
2.2	Wprowadzenie.....	5
3.	Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych.....	6
3.1	Charakterystyka Partnerstwa	6
3.2	Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic w ujęciu regionalnym – obszary strategicznej interwencji	6
3.3	Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych	8
3.4	Analiza SWOT	19
3.5	Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych – wyzwania rozwojowe	20
4.	Wizja i cele Partnerstwa	22
4.1	Misja, wizja.....	22
4.2	Cele Partnerstwa.....	23
4.3	Powiązanie celów strategicznych z celami Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski	24
4.4	Wskaźniki realizacji Strategii ZIT	25
5.	Projekty zintegrowane	29
6.	Źródła finansowania.....	66
7.	Wdrażanie - warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii	67
7.1	Podstawy prawne Strategii.....	67
7.2	Tworzenie Partnerstwa	67
7.3	Schemat organizacyjny	68
7.4	Proces opracowania i aktualizacji strategii	69
7.5	Zasady wyboru projektów	70
7.6	Monitoring i ewaluacja	71
8.	Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (partycypacja społeczna)	72
9.	Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznym	75
10.	Spis tabel i rysunków.....	77
11.	Załączniki	78

2. Wstęp

2.1 Wykaz skrótów

CP Cele Polityki wskazane w art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

EFRR Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS+ Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM Program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

FS Fundusz Spójności

JST Jednostka(i) samorządu terytorialnego

KSRR 2030 Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

MFIPR Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

MOF Gorlice Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic

OSI Obszar strategicznej interwencji

Partnerstwo Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic

Rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

Rozporządzenie ogólne Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

SRWM Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030 r

Strategia Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlice

UP Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce ustawa wdrożeniowa - ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

u.s.g. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

ZIT Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, instrument rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności

2.2 Wprowadzenie

Niniejsza strategia jest dokumentem, o którym mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanym dalej „strategią ZIT” Partnerstwa Gorlicki Obszar Funkcjonalny, które tworzą: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice oraz Gmina Sękowa. Strategia stanowi odpowiedź na problemy i potrzeby rozwojowe wskazane w przeprowadzonej diagnozie społeczno-gospodarczo-przestrzennej miejskiego obszaru funkcjonalnego Gorlice, który tworzą gminy partnerskie.

Strategia pełni także funkcję dokumentu z zakresu planowania transportu miejskiego.

Zagadnienia z zakresu transportu zostały przedstawione w załączniku nr 1 Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej i są zgodne z wytycznymi i modelową strukturą dokumentu dotyczącego transportu i mobilności opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28-30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności.

Istotą ZIT w perspektywie na lata 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych, odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz zwiększanie wpływu miejskich obszarów funkcjonalnych na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności, które przyczynią się do rozwiązywania problemów bądź zaspokajania potrzeb obszaru objętego ZIT.

Strategia i jej proces przygotowywania zgodne są z zapisami art. 34 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Zasięg geograficzny oraz możliwość realizacji ZIT na terenie Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego wynikają bezpośrednio z zapisów dokumentu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027.

Strategia zawiera m.in. syntezę diagnozy, cele, do których partnerstwo dąży oraz odpowiadające im kierunki działań, wskaźniki, listę projektów wraz z informacją o źródłach finansowania oraz opis systemu wdrażania strategii.

Wskazane w dokumencie projekty mają charakter zintegrowany w oparciu o założenia Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej przedstawione w dokumencie pn. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie 2021 -2027”.

Projekt Strategii ZIT Partnerstwa Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlice przygotowany został przez grupę roboczą w skład której weszli przedstawiciele Partnerów oraz zespół ekspertów Związku Miast Polskich w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego Plus, zainicjowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W prace nad dokumentem zaangażowani zostali przedstawiciele samorządów tworzących partnerstwo (Rada ZIT oraz Grupa Robocza) oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Ostateczny kształt strategii został zatwierdzony przez Radę ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlic.

3. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych

3.1 Charakterystyka Partnerstwa

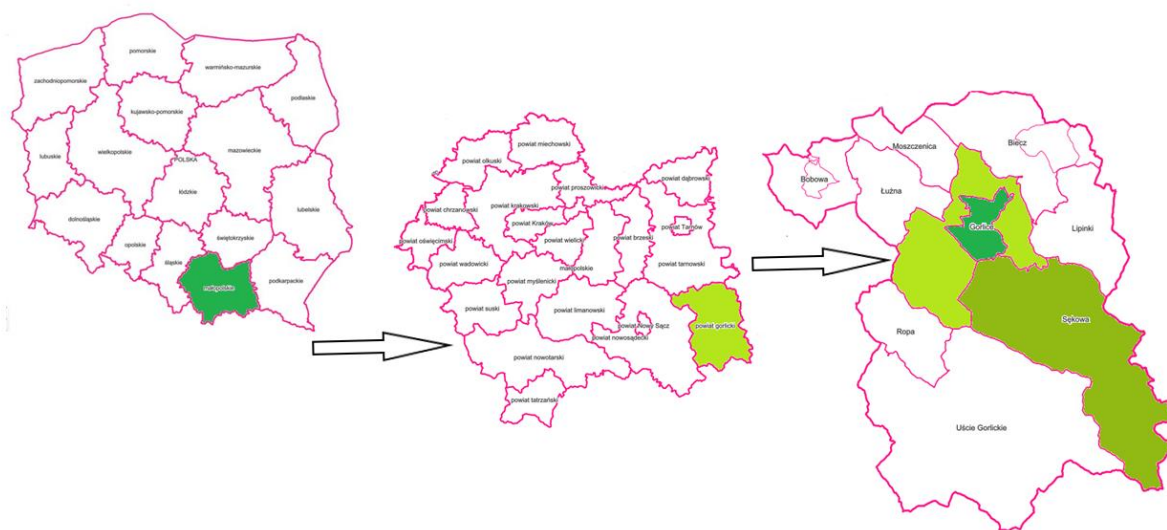
Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic, położony jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie gorlickim. Partnerstwo tworzą Miasto Gorlice, Gmina Gorlice oraz Gmina Sękowa.

MOF Gorlice położony jest w prowincji Karpaty i Podkarpacie, podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu Pogórze Środkowobeskidzkie - w obrębie mezoregionów Pogórze Ciężkowickie i Obniżenie Gorlickie.

Obszar MOF Gorlice obejmuje obszar wynoszący 32 120 ha, co stanowi 33,25 % obszaru powiatu gorlickiego i jest zamieszkiwany przez 47 975 osób. Na obszarze MOF znajduje się 1 miasto- Gorlice, które jest ośrodkiem rdzeniowym MOF. Pozostali Partnerzy to gminy o charakterze wiejskim, na których funkcjonuje łącznie 21 sołectw.

Tereny leśne (16 467,28 ha) stanowią 51,27% obszaru. Największy udział lasów w powierzchni ogólnej (68%) występuje w Gminie Sękowa.

Ryc. 1 Położenie MOF Gorlice na tle Polski, województwa małopolskiego oraz powiatu gorlickiego



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju – PRG.

3.2 Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic w ujęciu regionalnym – obszary strategicznej interwencji

Zgodnie z zapisami „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych,

możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne¹.

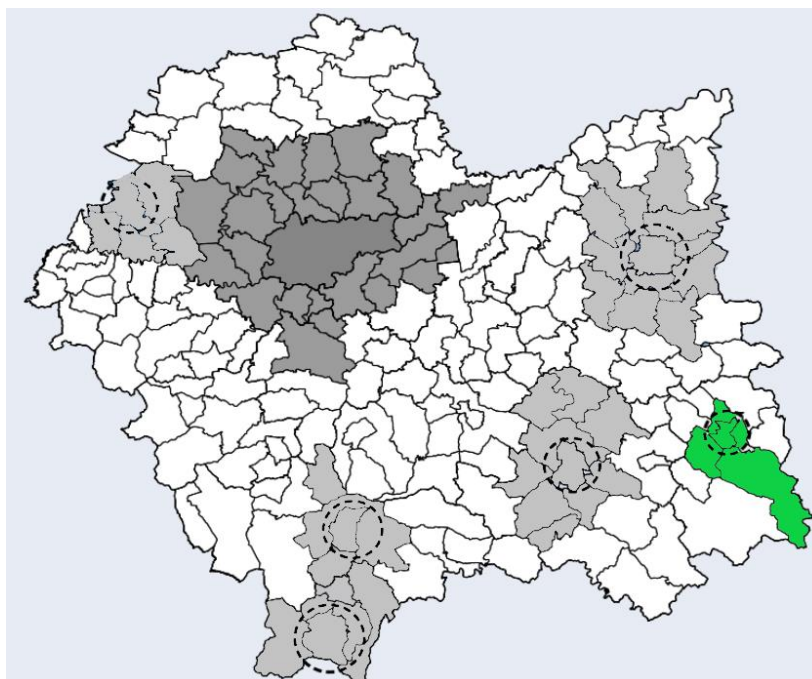
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) zdefiniowała dwa typy terytoriów stanowiących obszary strategicznej interwencji państwa:

- 1) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- 2) obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Na obszarze województwa małopolskiego zdiagnozowano 6 miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, wśród których jako miasto kryzysowe zakwalifikowano także miasto Gorlice.

„Strategia Rozwoju Województwa Małopolska 2030”, określiła Miejskie Obszary Funkcjonalne, dla których kierowane będzie wsparcie współpracy partnerskiej na rzecz zaspokajania wspólnych potrzeb. W wyniku przeprowadzonej, na rzecz delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie małopolskim, analizy wskaźników funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych i morfologicznych określono Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic.

Ryc. 2 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce



Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Samorządy Miasta Gorlice, Gminy Gorlice oraz Gminy Sękowa dostrzegając wzajemne powiązania, korzyści płynące z zawiązania ściślejszej współpracy oraz zapisaną na poziomie „Strategii Rozwoju Województwa Małopolska 2030” możliwość wdrażania instrumentu

¹ Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, str. 70

Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, w dniu 12 października 2021 roku założyły Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny.

Wdrażanie instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych pozwoli wzmocnić powiązania pomiędzy samorządami, umożliwi czerpanie korzyści z rozwoju miasta Gorlice poprzez zapewnienie dostępu do rynku pracy, edukacji, usług publicznych, rozwoju infrastruktury przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

3.3 Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych

Poniżej scharakteryzowano kluczowe wnioski i wyzwania płynące z analiz, które przełożyły się na kształt celów szczegółowych i kierunków działania. Wnioski z diagnozy oraz wyzwania wynikające z analizy zgromadzonych danych, posłużyły wyłonieniu tych obszarów, w których Gminy stowarzyszone w Gorlickim Obszarze Funkcjonalnym widzą potencjał do współpracy.

Informacje przedstawione zostały w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

WYMIAR SPOŁECZNY

Obszar MOF Gorlice charakteryzują negatywne trendy demograficzne. W roku 2021 obszar zamieszkiwało 47 975 osób. Analiza danych statystycznych, jak i prognoz demograficznych, dla obszaru MOF Gorlice jednoznacznie wskazuje, iż jest to region depopulacyjny. W latach 2017-2021 liczba mieszkańców obszaru MOF zmniejszyła się o ok. 3,95%. Największy spadek liczby mieszkańców odnotowano w mieście Gorlice. Tempo depopulacji MOF Gorlice jest wyższe od średniego tempa spadku liczby ludności w kraju o ok. 1,37%.

MOF Gorlice charakteryzuje starzejące się społeczeństwo – na przestrzeni lat 2017-2021 w sposób trwały wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym – z poziomu 20,69% w 2017 r do 24,4% w 2021r, przy jednoczesnym malejącym udziale odsetka osób w wieku produkcyjnym.

Saldo migracji wewnętrznych na obszarze MOF Gorlice w okresie 2017-2021 wskazuje na rozwijający się proces suburbanizacji. Na koniec 2021 saldo migracji dla obszaru MOF Gorlice wyniosło - 3,2, przy czym dla Miasta Gorlice wartość ta wyniosła -7,5 dla Gminy Gorlice 2,1 a dla Gminy Sękowa 0,8. W analogicznym okresie saldo migracji dla powiatu gorlickiego wyniosło - 1,7. Mieszkańcy miasta rdzennego wyprowadzają się na położone przy granicy miasta tereny wiejskie co z kolei przekłada się na rosnące potrzeby inwestycyjne w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej czy dostępu do edukacji w gminach partnerskich. Trend ten widoczny jest także w liczbie wydawanych pozwoleń na budowę.

Na przestrzeni lat 2017-2021 systematycznie wzrasta liczba budynków mieszkalnych (461 nowych budynków w stosunku do 2017) – w tym przede wszystkim na obszarze Gminy Gorlice (wzrost o 252). Obszar Partnerstwa charakteryzują zróżnicowane zasoby mieszkaniowe – miasto Gorlice koncertuje przede wszystkim zabudowę wielorodzinną, gmina Gorlice i Sękowa zabudowę jednorodzinną.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę na obszarze MOF Gorlice niższa jest od wartości dla kraju czy województwa. Niekorzystne wartości osiąga także wskaźnik przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie.

Wskaźniki przyrostu naturalnego, salda migracji, struktury wiekowej mieszkańców, współczynnik obciążenia demograficznego, przyjmują wartości, które potwierdzają depopulację obszaru Partnerstwa. Konsekwencją negatywnych trendów jest prognozowane na rok 2030 wystąpienie zjawiska starości demograficznej.

Wzrost obciążenia demograficznego mieszkańców obszaru Partnerstwa, w dłuższej perspektywie skutkował będzie niedoborem siły roboczej, spadkiem poziomu dochodów samorządów wzrostem kosztów utrzymania infrastruktury jak i świadczenia usług publicznych.

64,4% ludności obszaru MOF Gorlice korzysta z sieci wodociągowej, co stanowi wartość niższą od wskaźnika dla województwa małopolskiego. Wyższe wartości osiąga natomiast wskaźnik zaopatrzenia w sieć kanalizacyjną - 74,2%, podczas gdy dla małopolski wartość ta wynosi 51,2%. Najwyższy odsetek budynków podłączonych do sieci technicznej odnotowuje miasto Gorlice a najniższy gmina Sękowa. Niski poziom wyposażenia w sieć wodociągową i kanalizacyjną wynika z rozproszonej zabudowy charakterystycznej dla obszarów wiejskich, generującej dodatkowo wysokie koszty budowy infrastruktury technicznej.

Usługi edukacyjne na obszarze Partnerstwa realizowane są przede wszystkim na poziomie przedszkolnym oraz podstawowym. Liczba miejsc w przedszkolach osiąga wartości wyższe w stosunku do średniej w kraju czy województwie, wysokie wartości osiąga także współczynnik skolaryzacji - 90% i na przestrzeni lat utrzymuje się na względnie stałym poziomie.

Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych obszaru MOF Gorlice na koniec 2021 roku wyniósł 90%, przy czym najwyższą wartość osiągnął w Gminie Gorlice - 100%, a najniższą w Gminie Sękowa- 76%. Także w Gminie Sękowa, na przestrzeni lat 2017-2021 odnotował najwyższy spadek – 4%. W pozostałych gminach tworzących obszar MOF Gorlice spadek ten nie przekroczył wartości 2%.

Edukacja przedszkolna na obszarze MOF Gorlice realizowana jest przez 26 placówek, w tym 16 prowadzonych przez samorządy gminne. Największa liczba przedszkoli przypada na gminę Gorlice – 9 placówek, w Gminie Sękowa funkcjonuje 1 placówka, w Mieście Gorlice – 6, w tym jedno przedszkole specjalne.

Liczba miejsc w przedszkolach na 1 000 dzieci w grupie w wiekowej 3-6 lat, na koniec 2018 roku na obszarze MOF Gorlice wyniosła 875 i była wyższa od wartości dla powiatu gorlickiego (764) czy województwa małopolskiego (828). Największą liczbę miejsc odnotowało Miasto Gorlice – 1 141, najmniejszą Gmina Sękowa – 579 miejsc.

Na przestrzeni lat 2017-2021, w każdej z gmin obszaru Partnerstwa odnotowano wzrost odsetka liczby dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, przy czym największy wzrost odnotowano w Mieście Gorlice - 7,8%, w Gminie Gorlice 0,9% a w Gminie Sękowa 2,1%.

Wzrost wartości wskaźnika świadczy o wyższym obciążeniu placówek wychowania przedszkolnego.

Przedszkola funkcjonujące na obszarze Partnerstwa, z uwagi na ograniczony budżet oferują uboższą w stosunku do placówek prywatnych ofertę nauczania języków obcych i kompetencji cyfrowych co prowadzi do zwiększenia wyłączenia społecznego i powstawanie obszarów defaworyzowanych.

Tylko 4 placówki wychowanie przedszkolne dostosowane są w pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a 1 placówka posiada dostosowany plac zabaw.

Obszar powiatu gorlickiego charakteryzuje rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, w tym osób w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2021 liczba niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 986 i była wyższa od danych z roku 2011 o 410.

Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba rocznie wydawanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób w wieku do 16 roku życia oscylowała wokół 300 (w roku 2015-310 orzeczeń, w roku 2019-295 orzeczeń). Jak wynika z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzeczeń o Niepełnosprawności średnio jedna na osiem osób niepełnosprawnych nie przekroczyła 16 roku życia.

W 2022 r. do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wpłynęło 2 756 wniosków o przebadanie i wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w tym: 341 wniosków dzieci w wieku poniżej 16 roku życia.

Udział uczniów (w tym dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym) posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w liczbie uczniów szkół/przedszkoli ogółem na przestrzeni lat 2017-2022 wzrósł z poziomu 1,6 do poziomu 2,5

Stały wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli położonych na obszarze Partnerstwa, w zestawieniu z danymi dotyczącymi liczby osób niepełnosprawnych, powoduje konieczność podejmowania działań mających na celu podniesienie poziomu dostępności infrastruktury przedszkolnej oraz oferty edukacyjnej.

Poziom nauki w szkołach podstawowych odzwierciedlają wyniki egzaminu ósmoklasisty, które dla obszaru MOF Gorlice zazwyczaj wyższe są od średniej dla powiatu gorlickiego i jednocześnie niższe od wyniku dla województwa małopolskiego. Średni wynik egzaminów z języka angielskiego w szkołach obszaru Partnerstwa niższy jest o 7 punktów procentowych od wyniku dla województwa małopolskiego. Wyniki z egzaminu z matematyki niższe są o 4 punkty procentowe. Najmniejszą różnicę odnotowują wyniki egzaminu z języka polskiego – 2 punkty procentowe.

Miasto Gorlice stanowi najważniejszy ośrodek edukacji ponadpodstawowej zarówno dla gmin tworzących obszar MOF, jak i całego powiatu gorlickiego - w mieście tym skupionych jest 70% placówek kształcenia ogólnego.

Z uwagi na brak placówek kształcenia wyższego, obszar narażony jest na odpływ ludzi wykształconych, co w konsekwencji przełożyć może się na rozwój społeczno-gospodarczy.

Usługi ochrony zdrowia na obszarze Partnerstwa realizowane są poprzez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, szpital powiatowy oraz prywatne praktyki lekarskie. Przychodnie

funkcjonujące na obszarze MOF Gorlice stanowią 52% wszystkich przychodni w powiecie gorlickim. Na terenie miasta Gorlice funkcjonuje Szpital Specjalistyczny, który stanowi najważniejszy ośrodek leczniczy dla mieszkańców obszaru MOF Gorlice, zapewniający opiekę całodobową oraz świąteczną.

Na przestrzeni lat 2017-2021 na obszarze MOF Gorlice wyraźnej zmianie uległa skala świadczonej na rzecz mieszkańców pomocy społecznej. Zmniejszeniu uległa liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne. Analiza zmian wartości wskaźników rozwarstwienia społecznego wskazuje na powolną, lecz sukcesywną, pozytywną zmianę w zakresie liczby osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji wymagającej wsparcia.

Na obszarze Partnerstwa działają liczne organizacje o charakterze społecznym, wśród których liczną grupę stanowią jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które pełnią role nie tylko służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, ale też zapewniają integrację społeczności lokalnej, z jednoczesnym kultywowaniem regionalnego folkloru i tradycji.

Obszar MOF Gorlice charakteryzuje zróżnicowany poziom dostępności placówek kultury. Najwyższą liczbę placówek kultury na 10 tys. ludności na koniec 2021 roku odnotowała Gmina Gorlice (5,9), a najniższą Miasto Gorlice (1,1). Na obszarze Miasta Gorlice liczba placówek w roku 2021 zmniejszyła się w stosunku do roku 2017.

Placówki kultury na obszarze Gmin Partnerskich funkcjonują w strukturach Gminnych Ośrodków Kultury. Oferta kulturalna obejmuje przede wszystkim wydarzenia o charakterze folklorystycznym, koncerty, spektakle grup teatralnych prowadzonych w poszczególnych ośrodkach kultury a także zajęcia artystyczne, muzyczne czy taneczne dla wąskich grup uczestników.

Analiza liczby uczestników wydarzeń kulturalnych organizowanych na obszarze MOF Gorlice wyraźnie odzwierciedla negatywne dla wydarzeń kulturalnych skutki pandemii COVID-19. Liczba uczestników imprez w roku 2021 zmniejszyła się o ponad 50% w stosunku do roku 2017, przy czym Miasto Gorlice oraz Gmina Gorlice na przestrzeni lat 2017-2021 odnotowują sukcesywny spadek liczby uczestników imprez, natomiast Gmina Sękowa do roku 2019 odnotowywała niemalże 50% wzrost liczby uczestników imprez. Wzrost ten niewątpliwie związany był z organizacją wydarzenia pn. „Rekonstrukcja bitwy pod Gorlicami”.

Na obszarze MOF Gorlice, poza Ośrodkami Kultury prowadzonymi przez jednostki samorządu terytorialnego, funkcjonuje jedno kino, które stanowi uzupełnienie oferty kulturalnej. Najbliższa filharmonia czy teatr dostępne są w Rzeszowie i Krakowie.

Oferta kulturalna tworzona jest bez udziału nowoczesnych technologii, z uwagi na brak dostępnej w tym zakresie infrastruktury. Obszar pozbawiony jest dostępu do tzw. „kultury wysokiej”.

Analiza deficytów i potencjałów w obszarze kultury wskazuje na potrzeby inwestycyjne w zakresie zwiększenia dostępności obiektów dla osób z niepełnosprawnościami, konieczność doposażenia obiektów w nowoczesne technologie oraz potrzebę utworzenia Centrum Kultury i

edukacji, które stanowiło będzie centrum życia kulturalnego dla mieszkańców obszaru MOF jak i atrakcję turystyczną prezentującą dziedzictwo kulturowo-historyczne obszaru.

Aktywność społeczna mieszkańców mierzona liczbą nowo rejestrowanych organizacji pozarządowych jak i wydatkami z budżetów JST na dotacje dla organizacji pozarządowych wykazuje pozytywną zmianę w zakresie aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru Partnerstwa.

Obszar Partnerstwa charakteryzuje wyższy aniżeli dla województwa małopolskiego poziom dostępności placówek kultury, prowadzonych i finansowanych przede wszystkim przez JST a oferta kulturalna obszaru MOF pozytywnie oceniana jest przez jego mieszkańców. Istotną rolę w upowszechnianiu aktywności fizycznej pełnią lokalne kluby sportowe. Samorządy obszaru Partnerstwa sukcesywnie zwiększają wydatki na infrastrukturę sportowo- rekreacyjną tworząc ofertę zarówno dla mieszkańców jak i turystów.

Partnerstwo odnotowuje spadek liczby przestępstw drogowych oraz przeciwko życiu i zdrowiu, negatywny trend widoczny jest natomiast w liczbie przestępstw przeciwko mieniu. Wskaźniki liczby przestępstw przyjmują wartości korzystniejsze niż w województwie małopolskim, a jak wynika z badań, mieszkańcy obszaru pozytywnie ocenili poziom bezpieczeństwa. Licznie funkcjonujące OSP wraz z funkcjonującą w mieście Gorlice komendą PSP zapewniają ochronę życia i mienia mieszkańców całego MOF.

WYMIAR GOSPODARCZY

Partnerstwo odnotowuje wzrost wartości wskaźnika liczby osób pracujących na 1 000 ludności ogółem, jak i wskaźnika liczby pracujących na 1 000 ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika zmiany osiągnęła wartości wyższe od wartości dla województwa małopolskiego oraz powiatu gorlickiego.

Największy odsetek osób zatrudnionych jest w sektorze przemysłowym, a najmniejszy w sektorze finansowym – struktura zatrudnionych w powiecie gorlickim porównywalna jest do struktury w województwie małopolskim.

Na koniec 2021 roku na obszarze MOF Gorlice zarejestrowano 1 135 bezrobotnych, co stanowiło 48,38% bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie gorlickim. Stopa bezrobocia dla powiatu gorlickiego na koniec 2021 roku wyniosła 7,0% i była wyższa od wartości notowanych dla województwa małopolskiego oraz kraju.

40,43% dochodów mieszkańców obszaru MOF Gorlice pochodzi z wykonywanej działalności gospodarczej oraz stosunku pracy.

Mieszkańcy obszaru negatywnie oceniają lokalny rynek pracy – w ocenie 49% respondentów (badania przeprowadzonego na etapie sporządzania diagnozy obszaru MOF) lokalny rynek pracy nie stwarza możliwości znalezienia zatrudnienia.

Na obszarze MOF Gorlice funkcjonuje 52,17% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie gorlickim a liczba nowych rejestrowanych podmiotów sukcesywnie zwiększa się. Największa liczba podmiotów skoncentrowana jest w mieście Gorlice, które stanowi największy

ośrodek gospodarczy powiatu gorlickiego. Pozytywny trend odnotowuje także wskaźnik liczby podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON, co świadczyć może o rosnącej stabilności gospodarczej obszaru MOF.

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym funkcjonujących w gminach obszaru MOF Gorlice kształtuje się na poziomie niższym w stosunku do wartości dla kraju czy województwa małopolskiego, jednakże wyższym od wartości dla powiatu gorlickiego.

Największą liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowano w branży budowlanej (21%). Liczną grupę stanowią także podmioty funkcjonujące w branży handlowej (20%) – struktura branż gospodarczych dominujących na obszarze Partnerstwa zbliżona jest do województwa małopolskiego.

96% podmiotów funkcjonujących na obszarze MOF Gorlice to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Podmioty zatrudniające większą liczbę pracowników funkcjonują głównie na terenie miasta. Aż 85% podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników zarejestrowanych jest w Mieście Gorlice. Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników zarejestrowane są wyłącznie w Mieście Gorlice.

Wyłącznie w mieście Gorlice funkcjonują także Strefy Aktywności Gospodarczej, co przekłada się bezpośrednio na dysproporcje w wysokości dochodów budżetów gmin z tytułu udziału w CIT. Wartości dochodów z tytułu udziału w CIT osiągniętych w Mieście Gorlice stanowią 88% wartości osiągniętych na obszarze Partnerstwa.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców obszaru MOF Gorlice stanowi 77% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju, a na przestrzeni lat 2017- 2021 zwiększeniu uległa dysproporcja przeciętnego wynagrodzenia brutto na obszarze MOF Gorlice w stosunku do wynagrodzenia w województwie małopolskim.

Wartość majątku zakumulowanego przez mieszkańców MOF Gorlice wyrażona w rynkowej wartości powierzchni mieszkaniowej w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest niższa o ponad 30% od wartości dla województwa małopolskiego i minimalnie wyższa od wartości dla powiatu gorlickiego.

WYMIAR ŚRODOWISKOWO – PRZESTRZENNY

Cechą charakterystyczną obszaru MOF Gorlice jest liczne występowanie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, których znaczna część jest objęta różnorodnymi formami ochrony. Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo i prawnie chronionych w powierzchni MOF wynosi 61,3% i jest wartością znacznie wyższą w stosunku do województwa małopolskiego. Tereny leśne stanowią 51,27% obszaru, a największy udział lasów w powierzchni ogólnej (68%) występuje w Gminie Sękowa.

Czynnikiem istotnie wpływającym na kierunki rozwoju jest fakt, iż 99,57% powierzchni Gminy Sękowa oraz 42,41% powierzchni Gminy Gorlice stanowią obszary prawnie chronione.

Na obszarze MOF Gorlice nie zidentyfikowano występowania deficytów wód powierzchniowych,

gleby charakteryzują się dużym zróżnicowaniem, w większości jednak zaklasyfikowane zostały do niższych klas bonitacyjnych. Duży odsetek użytków rolnych stanowią ziemie IV i V klasy bonitacyjnej, co bezpośrednio przekłada się na ograniczone możliwości rozwoju rolnictwa.

Na obszarze województwa małopolskiego rokrocznie dokonuje się oceny jakości powietrza. Na obszarze MOF Gorlice zlokalizowane są 2 stacje pomiarowe jakości powietrza – w miejscowości Szymbark (Gmina Gorlice) oraz w Mieście Gorlice. Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim sporządzona dla roku 2021 przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie wskazuje przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie małopolskim w 2021 roku. Obszary przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ zidentyfikowano natomiast na obszarze Miasta Gorlice oraz Gminy Gorlice. Ponadto na obszarze Miasta Gorlice, części Gminy Gorlice oraz w niewielkim obszarze Gminy Sękowa zidentyfikowano podobszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu (wg kryterium ochrony zdrowia).

Wg raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska za 2022 MOF Gorlice przynależy do strefy małopolskiej dla której zdefiniowano klasę C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych: pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. W roku 2022 częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 10 dni w roku kalendarzowym odnotowano na stacji pomiarowej w Gorlicach.

Jakość powietrza na obszarze Partnerstwa w dużej mierze determinowana jest funkcjonującymi na obszarze formami zaopatrzenia mieszkańców w ciepło - przeważającym źródłem wciąż pozostają domowe paleniska węgla kamiennego oraz drewna a także sukcesywnie rosnąca liczba samochodów osobowych, będących w posiadaniu mieszkańców obszaru, przy jednoczesnym niewielkim stopniu rozwoju komunikacji publicznej oraz nisko i zeroemisyjnego transportu na obszarze całego MOF.

W zakresie gospodarki odpadami na obszarze MOF występuje problem niskiego zaawansowania w zakresie przechodzenia w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. Na przestrzeni lat zwiększeniu ulega masa odbieranych z gospodarstw domowych odpadów.

Wskaźnik ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzanych do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca (m³) na obszarze MOF Gorlice w roku 2021 osiągnął wartość wyższą o 10,7 od wartości dla powiatu. Na stan jakościowy wód na obszarze negatywnie wpływa także nieodpowiednie odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych (brak lub niewłaściwe korzystanie z infrastruktury kanalizacyjnej, odprowadzanie ścieków do rowów i przydrożnych cieków, nieszczelne osadniki przydomowe).

Obszar MOF Gorlice charakteryzuje zróżnicowany poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W ramach dotychczasowej współpracy na terenie każdej z gmin obszaru MOF Gorlice zrealizowano projekty z zakresu termomodernizacji i montażu instalacji fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej, a także projekty parasolowe w ramach, których instalacje OZE zrealizowano w budynkach mieszkalnych.

Obszar MOF od wieków zamieszkiwały różne grupy etnograficzne i narodowościowe, dlatego też dzisiaj cechuje go duże bogactwo kulturowe. Szczególną rolę w kształtowaniu tożsamości kulturowej odegrali Żydzi, Łemkowie i Pogórzanie, których tradycje i zwyczaje pielęgnowane są do dnia dzisiejszego a w krajobraz obszaru na stałe wpisało się materialne dziedzictwo przodków. O wyjątkowości i spójności obszaru stanowi wielonarodowe dziedzictwo historyczne związane z toczącymi się na obszarze MOF walkami frontu I wojny światowej. W 1915 roku pod Gorlicami stoczono bitwę uznaną za jedną z największych na froncie wschodnim. Bitwę która odmieniła losy Europy, w wyniku której życie straciło ponad 20 tys. żołnierzy. Przypominają o tym dramacie liczne, przepiękne w swej architekturze cmentarze wojenne, których pielęgnacja i ochrona stała się wspólnym celem samorządów, organizacji społecznych i mieszkańców obszaru. Historia obszaru związana jest także przemysłem naftowym, którego rozkwit nastąpił w XIX wieku za sprawą obfitych złóż ropy naftowej. Gorlice zamieszkał Ignacy Łukasiewicz, światowej sławy pionier naftciarstwa, farmaceuta i odkrywca, który w 1845 roku rozświetlił ulice Gorlic pierwszą w świecie uliczną lampą naftową.

Na obszarze znajdują się liczne obiekty dziedzictwa kulturowego świadczące o historii obszaru, które zostały objęte ochroną konserwatorską, a także wpisane na Listę Światowego dziedzictwa UNESCO. Przez obszar przebiega Szlak Architektury Drewnianej, Karpacko-Galicyski Szlak Naftowy oraz liczne szlaki i ścieżki turystyczne prezentujące dziedzictwo kulturowe oraz przyrodę Beskidu Niskiego. Bogaty zasób dziedzictwa historyczno - kulturowego Partnerstwa przekłada się na duży potencjał rozwoju branży turystycznej.

Poziom rozwoju funkcji turystycznej na obszarze MOF Gorlice jest jednak znacznie niższy niż średnia dla kraju, województwa czy powiatu. 50% obiektów noclegowych funkcjonuje na obszarze Miasta Gorlice, zapewniając 34,38% dostępnych na obszarze MOF Gorlice miejsc noclegowych. Liczba obiektów noclegowych na obszarze MOF Gorlice na przestrzeni 5 lat zmniejszyła się, co przełożyło się na spadek liczby miejsc noclegowych. Potencjał turystyczny regionu budowany jest przede wszystkim w oparciu o ogólnodostępną infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną tworzoną przez JST.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Na terenie powiatu gorlickiego (a co za tym idzie gmin tworzących MOF Gorlice) istnieje relatywnie dobrze rozbudowana sieć dróg. Głównym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa nr 28 (Zator - Wadowice - Rabka-Zdrój - Limanowa - Nowy Sącz - Gorlice - Jasło - Krosno - Sanok - Przemyśl - Medyka - granica państwa). Jej długość na obszarze powiatu wynosi około 28,7 km. Ważną funkcję komunikacyjną spełniają również istniejące drogi wojewódzkie, których łączna długość na terenie powiatu wynosi 94,5 km.

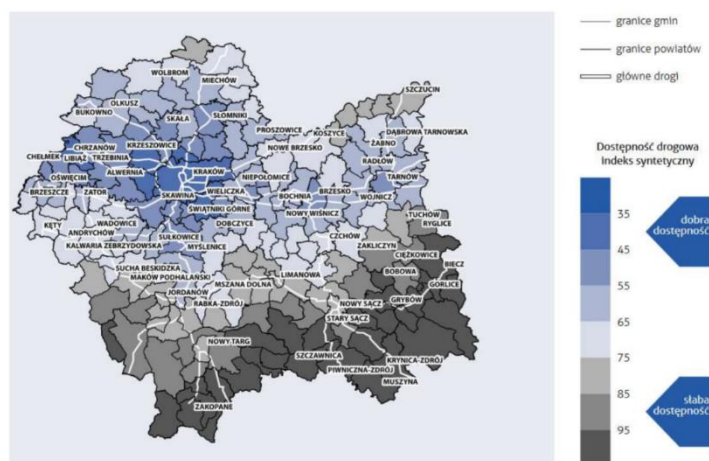
Istotną rolę w wewnętrznym układzie komunikacyjnym pełnią drogi powiatowe o łącznej długości 316,5 km².

Sieć dróg uzupełniają drogi gminne, które na obszarze współpracujących gmin mają łączną długość wynoszącą 309,68 km, w tym na terenie m. Gorlice jest to 91,8 km, na terenie gminy Gorlice 180,38 km, zaś na terenie gminy Sękowa 37,5 km.

Położenie gmin tworzących MOF Gorlice względem większych ośrodków miejskich jest w

znacznym stopniu niekorzystne – czas dojazdu do Nowego Sącza wynosi około 45 min., do Tarnowa i Rzeszowa około 60 min, natomiast do Krakowa to już ponad 2 godz. Takie położenie MOF powoduje znacznie utrudniony dojazd zarówno jego mieszkańców do większych ośrodków miejskich (dostępność usług, rynku pracy, rynku zbytu) jak i potencjalnych odwiedzających i turystów z większych miast do miasta rdzeniowego MOF tj. do Gorlic.

Ryc. 3 Dostępność komunikacyjna MOF Gorlice



Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Na obszarze MOF Gorlice rokrocznie odnotowywany jest wzrost liczby samochodów osobowych. W 2021 r. łączna liczba samochodów osobowych wynosiła 61 367 pojazdów, co stanowi wzrost o 36,5% na przestrzeni 10 lat.

W analogicznym okresie nastąpił wzrost udziału dróg publicznych gminnych o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej w długości całkowitej dróg, nie odnotowano natomiast zmiany w kilometrażu dróg gminnych czy powiatowych na obszarze powiatu gorlickiego.

Dominującym rodzajem transportu na obszarze MOF Gorlice jest indywidualny transport samochodowy, a czas przejazdu odcinka wynoszącego 6,8 km drogą krajową nr 28 w granicach Miasta Gorlice (od ul. Bieckiej do ul. Orzeszkowej) o godzinie 6.00 wynosi 8 minut, o godzinie 7.00 wynosi 10 minut, o godzinie 10.00 wynosi 12 minut, o godzinie 12.00 wynosi 15 minut, o godzinie 16.00 wynosi 20 minut, zaś o godzinie 19.00 ponownie obniża się do 8 minut. Czas przejazdu wzrasta sukcesywnie wraz z godzinami wzmożonego ruchu samochodowego, a w godzinach szczytu popołudniowego wzrasta ponad dwukrotnie w stosunku do godzin porannych i wieczornych. Z powyższych danych wynika, iż w godzinach szczytu przekroczona jest przepustowość infrastruktury drogowej oraz dochodzi do zwiększonego poziomu szkodliwej emisji do atmosfery.

Miasto Gorlice jako ośrodek rdzeniowy MOF Gorlice, jest miejscem, do którego codziennie podróżuje znaczna część mieszkańców gmin sąsiednich, w tym przede wszystkim gmin obszaru MOF. Podróże te związane są z rynkiem pracy, edukacją, dostępem do usług zdrowotnych, punktów handlowych oraz oferty kulturalnej.

Partnerstwo nie dysponuje infrastrukturą parkingową typu Parkuj i Jedź (Park&Ride).

Na obszarze Partnerstwa w Gminie Gorlice i Gminie Sękowa parkingi dla samochodów zlokalizowane są głównie przy budynkach użyteczności publicznej. Na terenie Miasta Gorlice znajdują się miejsca do bezpłatnego parkowania, które zlokalizowane są przy ulicy Jagiełły za budynkiem ZUS, przy obiektach sportowych OSiR, nad Ropą od strony Zawodzia, przy ulicy Ariańskiej oraz przy ulicy Ogrodowej. Łącznie miejsc wolnych od opłat jest około 440. W mieście Gorlice funkcjonuje strefa płatnego parkowania, w ramach której można wyodrębnić dwie podstrefy (A i B). Opłata za parkowanie w Strefie Płatnego Parkowania pobierana jest w dni powszednie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 17.00, co ma zwiększyć rotację miejsc w ścisłym centrum miasta oraz zniechęcić do parkowania w jego obrębie.

Wzrost ilości samochodów, przy braku rozbudowy sieci dróg gminnych i powiatowych, przedłużającym się procesie budowy zachodniego i południowego obejścia miasta Gorlice, powoduje nasilenie zjawiska kongestii, powodując poza wydłużeniem czasu przejazdu przez obszar MOF, wzrost wartości emisji substancji szkodliwych oraz hałasu. Transport indywidualny staje się, poza emisją pochodzącą z sektora komunalno-bytowego, jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza.

Transport publiczny na obszarze Partnerstwa realizowany jest oparciu o porozumienie międzygminne, na podstawie którego Gminy powierzyły, a Miasto przyjęło do realizacji zadanie w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, polegającego na przewozie osób autobusami komunikacji miejskiej, realizowanymi przez Miejski Zakład Komunikacyjny Spółka. z o. o. w Gorlicach, w którym to sto procent udziałów Spółki objęło Miasto Gorlice. Dodatkowo, na terenie Gminy Sękowa, komunikację publiczną zabezpieczają przewoźnicy prywatni.

Na terenie MOF Gorlice zlokalizowanych jest 267 przystanków autobusowych. Najwięcej przystanków zlokalizowanych jest w gminie wiejskiej Gorlice (130 przystanków), następnie w gminie miejskiej Gorlice (95), najmniej przystanków komunikacji publicznej zlokalizowanych jest w gminie wiejskiej Sękowa (42).

W roku 2022 na obszarze MOF Gorlice wykonano 748 407 wozokilometrów, przewożąc 436 410 pasażerów.

Rozkład linii autobusowych (wyłącznie przy głównej drodze przejazdowej w centrum wsi gmin wiejskich obszaru MOF) oraz niska częstotliwość przejazdów na poszczególnych liniach powoduje, iż korzystanie z komunikacji publicznej nie stanowi dostatecznie atrakcyjnej alternatywy dla samochodu. Komunikacja publiczna zorientowana na poruszanie się na trasie „Do-Z” miasta Gorlice oraz po samym mieście Gorlice nie stwarza możliwości dogodnego przemieszczenia się pomiędzy placówkami życia publicznego/zdrowotnymi wewnątrz gmin wiejskich Gorlice i Sękowa.

Z uwagi na wzmożony ruch samochodowy na obszarze samego Miasta Gorlice, komunikacja publiczna odnotowuje liczne opóźnienia w przejazdach obniżając tym samym poziom swojej atrakcyjności i konkurencyjności w stosunku do komunikacji samochodowej.

Z komunikacji publicznej korzysta przede wszystkim młodzież szkolna, która nie posiada jeszcze prawa jazdy oraz osoby w podeszłym wieku. Młodzież posiadająca prawo jazdy jak i osoby

aktywne zawodowo zwyczajowo wybierają samochód jako środek transportu.

Na przestrzeni lat 2017-2021 nastąpił wzrost długości dróg rowerowych na obszarze MOF Gorlice, w tym największy w Mieście Gorlice - 4,9 km. Łączna długość dróg rowerowych w roku 2021 wyniosła 14,4 km co stanowi wzrost w stosunku do roku 2017 o 5,9 km i 100% wzrost w stosunku do roku 2011.

Długość dróg rowerowych na koniec roku 2023 wyniosła 14,2 km z czego 86,5 % tj. 12,7 km dróg pozostaje pod zarządem gminy, 0,6 km pod zarządem powiatu i 0,9 pod zarządem urzędu marszałkowskiego.

Istniejąca infrastruktura pieszo - rowerowa stanowi niezwiązane ze sobą odcinki ciągów pieszo-rowerowych zlokalizowanych na obszarze każdej gminy Partnerskiej, nie zapewniając mieszkańcom możliwości przejazdu z miejsca ich zamieszkania czy najbliższego przystanku komunikacji publicznej do rdzenia MOF. Ciągi pieszo-rowerowe nie spełniają roli alternatywnych dla samochodów ciągów komunikacyjnych umożliwiających bezpieczne poruszanie się w celach zawodowych/edukacyjnych czy rekreacyjnych.

Rozbudowa sieci dróg dla rowerów jest kluczowa w celu zwiększenia spójności przestrzennej obszaru, ograniczania transportu indywidualnego oraz zwiększania bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych. Sieć dróg rowerowych zlokalizowanych przy głównych drogach dojazdowych stworzy także realną szansę na ograniczenie ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta Gorlice.

Wg danych GUS, w województwie małopolskim w roku 2021 liczba wypadków drogowych według rodzaju sprawcy pojazdu – roweru, wyniosła 180 i stanowiła wartość mniejszą o 68 w stosunku do roku 2014, co z pewnością powodowane jest rosnącą długością dróg rowerowych w województwie. W tożsamym okresie długość dróg rowerowych w województwie wzrosła o 517,4 km.

Na obszarze powiatu gorlickiego, w okresie od 2020 do 2022 r doszło do 86 wypadków w ruchu drogowym, w których rannych zostało 90 osób oraz do 1565 kolizji, z czego 34,9% wypadków oraz 55,3% kolizji drogowych miało miejsce na obszarze MOF Gorlice.

W 2022 roku doszło do 261 wypadków i kolizji na obszarze MOF, z czego 170 zdarzeń tj. 65% miało miejsce w mieście Gorlice. W okresie 2019-2022 w 65 wypadkach samochodowych na obszarze MOF Gorlice, rannych zostało 71 osób a śmierć poniosło 13 uczestników wypadków. Na przestrzeni lat 2020-2024 doszło do 63 zdarzeń z udziałem pieszych i rowerzystów w wyniku których ucierpiało 21 osób w tym 4 ofiary śmiertelne.

Z uwagi na dużą liczbę wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów, koniecznym staje się podjęcie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników głównych ciągów komunikacyjnych obszaru MOF.

Szczegółowe omówienie zdiagnozowanych (na podstawie danych statystycznych jak i badań społeczności obszaru MOF) w obszarze mobilności potencjałów, deficytów, potrzeb oraz rekomendacji w zakresie polityki transportowej zawarte zostało w załączniku nr 1, w którym przedstawiono także działania planowane do realizacji w ramach niniejszej Strategii jak i szerszej perspektywie czasowo-finansowej.

3.4 Analiza SWOT

Analiza społeczno- gospodarcza, zdiagnozowane potrzeby i potencjały rozwojowe oraz badania przeprowadzone wśród mieszkańców obszaru MOF Gorlice posłużyły do stworzenia analizy SWOT MOF Gorlice.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Walory przyrodniczo-krajobrazowe, • Wysoki potencjał turystyczny obszaru, • Dziedzictwo kulturowe i historyczne, • Aktywne społeczeństwo, • Dobrze rozwinięty system bezpieczeństwa publicznego, • Zawiązana współpraca na rzecz transportu publicznego, • Zadowalający poziom przedsiębiorczości mieszkańców.	• Negatywne trendy demograficzne (ujemne saldo przyrostu naturalnego i migracji) • Niekorzystna sytuacja na rynku pracy (niska atrakcyjność ofert pracy, niskie wynagrodzenia) • Niedostateczna oferta w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych, nierównomierny dostęp do zajęć językowych • Niezadowalający poziom edukacji na poziomie szkół podstawowych (wyniki niższe od średniej wojewódzkiej) • Brak oferty edukacji na poziomie wyższym • Niedostateczna oferta kulturalna (brak nowoczesnych technologii, brak oferty kultury wysokiej) • Słabo rozwinięty transport publiczny • Peryferyjne położenie w skali województwa • Wykluczenie komunikacyjne (duża odległość od większych ośrodków miejskich) • Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa (brak obwodnic miasta Gorlice, niedostateczna długość ścieżek pieszo-rowerowych, chodników, kolizyjne skrzyżowania, brak parkingów P&R) • Słabo rozwinięta oferta turystyczna
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój współpracy gmin partnerskich MOF • Możliwość pozyskania zewnętrznego wsparcia finansowego na realizację kluczowych inwestycji	• Niekorzystne trendy demograficzne (depopulacja, starzejące się społeczeństwo) • Emigracja wykwalifikowanej kadry

• Wzrost świadomości społeczności lokalnej w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego • Rozwój technologii informacyjnych, upowszechnianie e-usług • Rozwój transportu niskoemisyjnego • Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii • Rozwój funkcji turystycznej obszaru • Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych • Rozwój współpracy transgranicznej ze Słowacją	• Niedostatecznie rozwinięty system opieki nad osobami starszymi • Brak inwestycji w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej o charakterze regionalnym/krajowym • Niestabilna sytuacja gospodarcza w kraju • Silna konkurencja większych miast oferujących lepsze warunki rozwoju zawodowego oraz biznesu • Negatywne skutki zmiany klimatu (powodzie, susze, osuwiska)
--	---

3.5 Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych – wyzwania rozwojowe

Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic tworzą jednostki samorządu terytorialnego zapewniające mieszkańcom podstawowe usługi publiczne, realizując zadania własne, jak i zlecone przez państwo.

Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny powołane zostało w celu zacieśnienia współpracy i wzajemnego wspierania się członków stowarzyszenia w działaniach, których celem jest zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury komunikacyjnej, społecznej, technicznej, zapewnienie bezpieczeństwa oraz ład przestrzennego sprzyjającego ochronie środowiska naturalnego.

Wzajemne oddziaływania partnerskich samorządów wywołują skutki oraz powiązania w sferze społecznej jak i gospodarczej.

Jednym z obserwowanych zjawisk na obszarze MOF Gorlice jest proces suburbanizacji charakteryzujący się decentralizacją obszaru polegającą przede wszystkim na przemieszczaniu się ludności z miasta Gorlice do przyległych miejscowości gmin wiejskich Gorlice oraz Sękowa.

Proces ten skutkuje przede wszystkim rozwojem mieszkalnictwa jednorodzinnego, a co za tym idzie, wymaga podejmowania działań zapewniających przeznaczanie gruntów pod zabudowę, rozwój infrastruktury komunikacyjnej, usług publicznych czy komercyjnych na obszarach wiejskich przy jednocześnie wzrastającej skali codziennych dojazdów do miasta w celach zarobkowych i edukacyjnych.

Miasto Gorlice pełni funkcję oświatową, medyczną i kulturalną dla mieszkańców MOF Gorlice. W mieście usytuowane są szkoły ponadpodstawowe do których uczęszcza zdecydowana większość młodzieży z obszaru gminy Sękowa oraz Gorlice Miasto stanowi naturalne centrum edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Poradnie specjalistyczne oraz szpital powiatowy zapewniający opiekę całodobową oraz świąteczną zapewniają opiekę medyczną

mieszkańcom obszaru MOF, a funkcjonujące na obszarze miasta Gorlice instytucje kultury oraz kino uzupełniają ofertę kulturalną dostępną na obszarach wiejskich MOF. Koncerty i inne wydarzenia kulturalne najczęściej odbywają się na obszarze miasta Gorlice.

Gminy podejmują także współpracę w organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym.

Gminy Partnerskie rozwijają infrastrukturę sportową i rekreacyjną, dzięki czemu mieszkańcy obszaru mogą rozwijać pasje sportowe bez potrzeby wyjeżdżania poza obszar MOF.

Są to kolejne elementy wywołujące mobilność w relacji gmin z obszaru MOF Gorlice – miasto Gorlice, w tym zbiorowy transport publiczny. Na przestrzeni ostatnich 5 lat sukcesywnie rozwijana jest siatka podmiejskich połączeń komunikacji publicznej organizowana na podstawie porozumień pomiędzy miastem Gorlice a pozostałymi gminami obszaru MOF Gorlice.

Gminy Partnerskie powiązane są poprzez infrastrukturę techniczną – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej zaopatruje w wodę część miejscowości znajdujących się na obszarze Gminy Sękowa i Gorlice, przejmuje także do oczyszczalni ścieków, zarówno w ramach systemu kanalizacji sanitarnej, jak i dodatkowo dowożone z osadników przydomowych, nieczystości ciekłe.

Na obszarze miasta funkcjonuje także wspólny dla gmin Partnerskich punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

Powiązanie miasta Gorlice z gminami obszaru MOF widoczne jest także na płaszczyźnie gospodarczej. 85% podmiotów zatrudniających powyżej 50 pracowników oraz wszystkie podmioty zatrudniające powyżej 250 pracowników funkcjonują na obszarze miasta Gorlice, stanowiąc rynek pracy dla mieszkańców pozostałych gmin partnerskich. Mieszkańcy gminy Gorlice oraz Sękowa, na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, bardzo często wybierają także miasto Gorlice, co wynika z faktu, iż stanowi ono naturalne centrum zakupowe dla mieszkańców miasta jak i gmin ościennych.

Gminy wiejskie obszaru MOF posiadają atrakcje turystyczne, które przyciągają mieszkańców miasta jak i turystów spoza obszaru MOF Gorlice, stanowiąc motor napędowy dla rozwoju branży turystycznej.

Centralne położenie miasta Gorlice, bogatsza oferta usług publicznych i komercyjnych oraz położenie w środku głównej osi komunikacyjnej (droga krajowa i drogi wojewódzkie) mają znaczący wpływ na częsty wybór tego miejsca, jako pierwszego dla zaspokojenia codziennych potrzeb oraz spędzenia czasu wolnego.

Wzajemne powiązania w relacji Miasto Gorlice, Gmina Gorlice i Sękowa oraz między samymi gminami przenikają się i przebiegają na wielu płaszczyznach.

Potencjał rozwoju obszaru MOF Gorlice kształtuje w dużej mierze funkcja, znaczenie oraz koncentracja usług w mieście rdzeniowym, jak również wykorzystanie potencjałów rozwojowych właściwych dla pozostałych gmin tworzących obszar funkcjonalny Gorlic.

Mając na uwadze potrzebę rozwiązania wspólnych problemów jak i wykorzystania wspólnych potencjałów obszarów tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Gorlic przyjęto

5 wyzwań rozwojowych:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej w oparciu o transport nisko i zeroemisyjny;
2. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych;
3. Stwarzanie warunków dla zwiększenia dostępności architektonicznej przedszkoli oraz rozwój kompetencji cyfrowych i językowych u osób ze środowisk defaworyzowanych celem zwiększenia włączenia społecznego oraz wyrównywania szans dzieci i młodzieży z obszaru objętego Strategią;
4. Zwiększanie atrakcyjności obszaru partnerstwa jako dobrego miejsca do życia i pracy, a poprzez to odwrócenie negatywnych trendów demograficznych;
5. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego jako elementu atrakcyjności turystycznej obszaru.

4. Wizja i cele Partnerstwa

4.1 Misja, wizja

Misję, wizję oraz cele strategii zdefiniowano w oparciu o wyniki prac diagnostycznych, debatę przedstawicieli Gmin Partnerskich, wyniki badań oraz konsultacji społecznych a także w oparciu o analizę trendów rozwojowych współczesnych miast.

Partnerstwo zdiagnozowało kluczowe problemy i odpowiadające im wyzwania w konsekwencji czego sformułowano cele ogólne oraz strategiczne, wpisujące się w „Strategię rozwoju województwa Małopolska 2030”, „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030” oraz „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”.

Misja Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlic
Integracja działań i wspieranie współpracy Partnerów w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju, służących podniesieniu jakości życia mieszkańców, wysokiej jakości usług publicznych oraz zwiększaniu atrakcyjności turystycznej.
Wizja Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlic
MOF Gorlice to atrakcyjne miejsce życia, pracy i odpoczynku. Czysty ekologicznie teren, o wysokich parametrach infrastruktury komunikacyjnej, bogatym dziedzictwem kulturowym, dbający o rozwój osobisty mieszkańców poprzez dobrze wyposażoną i zarządzaną infrastrukturę edukacyjną i kulturalną.

Wizja rozwoju MOF Gorlice to stan, do którego dążą Partnerzy i któremu podporządkowano cele, kierunki działań oraz projekty zawarte w Strategii ZIT.

4.2 Cele Partnerstwa

Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko

Istotnym wyzwaniem dla gmin tworzących MOF jest zwiększenie poziomu integracji przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem transportu. Niezbędnym staje się podjęcie działań zorientowanych na poprawę bezpieczeństwa infrastruktury drogowej i jakości usług transportu zbiorowego oraz wspieranie zrównoważonego transportu nisko i zeroemisyjnego. Wdrażanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszego i drogowego poprzez przebudowę infrastruktury drogowej o charakterze dostępowym oraz inwestycje w poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego sprzyjało będzie ograniczeniu wykluczenia komunikacyjnego, zwiększeniu konkurencyjności gospodarczej. Rozwój spójnej sieci komunikacyjnej przyczyni się do wzmocnienia powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi gminami MOF, wpłynie na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza.

Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru

Niekorzystne zmiany demograficzne stanowią impuls do podejmowania działań ukierunkowanych na zahamowanie negatywnych trendów migracyjnych oraz wzmocnienia kapitału ludzkiego poprzez podnoszenie dostępności do usług społecznych oraz jakości kształcenia, w tym zwiększanie dostępności do miejsc wychowania szkolnego i przedszkolnego, wdrożenia programu rozwoju kompetencji kluczowych, poprawę dostępności placówek edukacyjnych dla osób ze specjalnymi potrzebami/ niepełnosprawnych. Wsparcie funkcjonowania placówek przedszkolnych oraz wzmocnienie kompetencji cyfrowych, jak również językowych wśród dzieci stanowi wyzwanie w perspektywie długookresowej z uwagi na istotne zmiany gospodarcze i postępującą globalizację. Podnoszenie poziomu umiejętności i kwalifikacji oraz lepsze dopasowanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy ułatwi przechodzenie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia. Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej (starzenie się społeczeństwa, dysproporcja w liczebności ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym) wymagają podjęcia działań ograniczających odpływ młodych osób poprzez zapewnienie dogodnych warunków do zakładania rodziny, rozwoju osobistego oraz dostępu do rynku pracy.

Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe i historyczne, bogate zasoby przyrodniczo-krajobrazowe oraz wielokulturowość mieszkańców obszaru stanowią potencjał do stworzenia bogatej oferty kulturalnej, rozwoju atrakcyjności turystycznej obszaru a w sposób pośredni rozwoju rynku pracy

opartego na lokalnych potencjałach. Bogata oferta kulturalna przyczyni się do wzrostu liczby osób odwiedzających obszar MOF w skutek czego zdywersyfikuje dochody mieszkańców, pozwoli ograniczyć migrację zarobkową, a w konsekwencji umocni lokalną gospodarkę, przekładając się na wzrost inwestycji realizowanych zarówno przez jednostki samorządowe jak i podmioty prywatne.

W odniesieniu do zdefiniowanych celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne oraz kierunki działań (przedsięwzięcia) gmin partnerskich MOF Gorlice.

Zaplanowane przedsięwzięcia przyczynią się do maksymalnego wykorzystania potencjałów MOF i ograniczenia barier rozwojowych. Działania spójne są ze zdefiniowanymi dla MOF Gorlice wyzwaniami rozwojowymi.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Przedsięwzięcie
Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko	1.1 Ograniczanie ruchu zmotoryzowanego na obszarze MOF Gorlice	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego
	1.2 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze MOF Gorlice	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych
Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru	2.1 Zwiększanie dostępności obiektów wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych na obszarze MOF Gorlice	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych
	2.2 Podniesienie standardu edukacji na obszarze MOF Gorlice	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej
Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	3.1 Rozwój oferty spędzania czasu wolnego	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury

Wyznaczone w Strategii cele oraz kierunki działań pozostają zgodne z celami szczegółowymi zdefiniowanymi w dokumencie Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

4.3 Powiązanie celów strategicznych z celami Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski

Cel strategiczny	Przedsięwzięcie	Cel szczegółowy FEM 2021-2027
Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego	Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych	Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej
Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych	Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia na odległość oraz online
	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej	Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury	Cel szczegółowy 5 (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

4.4 Wskaźniki realizacji Strategii ZIT

Osiągnięcie poszczególnych celów Strategii mierzone będzie poprzez wskaźniki produktu i rezultatu, które pozostają w korelacji ze wskaźnikami zapisanymi w Programie Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.

Wskaźniki produktu

Cel strategiczny	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu				
		Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2029)	Źródło pomiaru
Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego	RCO58 Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	6,6 km	Dane gmin
		PLRO97 Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	szt.	0	1	Dane gmin
		RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	9000	Dane gmin
		RCO075 Wspierane strategię zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	0	4	Dane gmin
	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych	RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	12000	Dane gmin
		RCO58 Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	5,6 km	Dane gmin
		RCO075 Wspierane strategię zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	0	4	Dane gmin

Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych	PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	0	4	Dane gmin
		RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Osoby	0	320	Dane gmin
		RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	0	3	Dane gmin
	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej	PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	szt.	0	16	Dane gmin
		PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	0	580	Dane gmin
		RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	600	Dane gmin
		RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	0	3	Dane gmin

Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury	RCO77 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	obiekty kulturalne i turystyczne	0	3	Dane gmin
		RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	20000	Dane gmin
		RCO075 Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	wkłady na rzecz strategii	0	3	Dane gmin

Wskaźniki rezultatu

Cel strategiczny	Przedsięwzięcie	Wskaźnik rezultatu				
		Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2029)	Źródło pomiaru
Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego	RCR64 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy/rok	0	18 000	Dane gmin
	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych	RCR55 Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg	pasażerokilometr/rok	0	40 000	Dane gmin

Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych	RCR70 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	użytkownik y/rok	0	320	Dane gmin
		RCR071 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	użytkownik y/rok	0	650	Dane gmin
	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej	PLFCR02 Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	Liczba przedstawicieli/rok	0	6	Dane gmin
Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury	RCR77 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	odwiedzający/rok	0	20 000	Dane gmin

5. Projekty zintegrowane

Istotę wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych stanowiła będzie realizacja projektów zintegrowanych przyczyniających się do rozwiązywania wspólnych problemów oraz realizacji wyzwań określonych w procesie diagnostycznym. Projekty zintegrowane wpisują się w cele strategiczne określone dla obszaru MOF Gorlice i są ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych.

Każdy ze zidentyfikowanych w niniejszej Strategii projektów spełnia przynajmniej jeden z dwóch warunków:

1. jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027;
2. deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin OF.

Projekty zintegrowane realizowane będą w ramach wiązek powiązanych ze sobą projektów, będą miały wpływ na rozwój więcej niż jednej gminy Partnerstwa i przyczyniały będą się do osiągnięcia zdefiniowanych przez Partnerstwo celów strategicznych.

Każdy z projektów spełniał zatem będzie przynajmniej jeden z warunków:

- ograniczanie zanieczyszczenia środowiska,
- zwiększanie dostępności do usług publicznych,
- wspieranie rozwoju gospodarczego opartego na lokalnych potencjałach.

Projekty wybrane do realizacji w ramach strategii są ze sobą spójne, mają zintegrowany charakter, przyczyniały będą się do wielokierunkowego rozwoju obszaru MOF Gorlice a ich efekty będą służyły społeczności całego obszaru MOF.

Z uwagi na wdrażanie na obszarze dwóch gmin obszaru ZIT tj. Gminy Gorlice i Sękowa, rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) zbadano także zgodność, komplementarność oraz synergię z przygotowywaną Strategią LSR. Projekty realizowane w ramach ZIT i RLKS nie będą się wzajemnie nakładały, w związku z czym nie istnieje ryzyko podwójnego finansowania tych samych zadań.

Planowane do realizacji w ramach instrumentu ZIT projekty nie będą także nakładały się z projektami planowanymi do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gorlice.

Szacowania wartości kosztów realizacji projektów dokonano przy założeniu kursu Euro: 1 Euro = 4,4074zł.

Lp.	Cel polityki/ Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	Beneficjent	Działanie/Nazwa projektu	Źródło finansowania	Max. kwota dofinansowano – wkład UE
TRYB NIEKONKURENCYJNY						
1.	CP 2/ Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego	Miasto Gorlice	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Miasta Gorlice	EFRR	1 487 500,00
2.	CP 2/ Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej		Miasto Gorlice	Budowa parkingu typu Park&Ride	EFRR	1 932 737,00
3.	CP 2/ Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej		Gmina Gorlice	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Gminy Gorlice	EFRR	2 821 868,00
4.	CP 2/ Cel szczegółowy 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej		Gmina Sękowa	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na	EFRR	1 194 895,00

				obszarze Gminy Sękowa		
5.	CP 3/ Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych	Miasto Gorlice	Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej	EFRR	1 275 000,00
6.	CP 3/ Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej		Miasto Gorlice	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Miasta Gorlice	EFRR	1 125 139,00
7.	CP 3/ Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej		Gmina Gorlice	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Gorlice	EFRR	1 578 000,00
8.	CP 3/ Cel szczegółowy 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej		Gmina Sękowa	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Sękowa	EFRR	2 265 909,00
9.	CP 4/ Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia na odległość oraz online	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych	Miasto Gorlice	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice	EFRR	500 000,00
10.	CP 4/ Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia na odległość oraz online		Gmina Gorlice	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Gminy Gorlice	EFRR	500 000,00
11.	CP 4/ Cel szczegółowy 4 (ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia na odległość oraz online		Gmina Sękowa	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa	EFRR	300 000,00
12.	CP 4/ Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej	Miasto Gorlice	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności	EFS +	1 000 000,00

	oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami			językowych dzieci na obszarze Miasta Gorlice		
13.	CP 4/ Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami		Gmina Gorlice	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Gorlice	EFS +	1 000 000,00
14.	CP 4/ Cel szczegółowy 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami		Gmina Sękowa	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Sękowa	EFS +	1 000 000,00
SUMA EFRR						14981048,00
SUMA EFS +						3 000 000,00
TRYB KONKURENCYJNY						
1.	CP 5/ Cel szczegółowy 5 (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury	Miasto Gorlice	Utworzenie Centrum Kultury i nauki „Laboratorium światła”	EFRR	5 000 000,00
2.	CP 5/ Cel szczegółowy 5 (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich		Gmina Gorlice	Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury na terenie Gminy Gorlice w tym wyposażenie w nowe technologie	EFRR	2 000 000,00
3.	CP 5/ Cel szczegółowy 5 (i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki		Gmina Sękowa	Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury na terenie Gminy Sękowa w tym wyposażenie w nowe technologie	EFRR	2 000 000,00

	i bezpieczeństwa na obszarach miejskich					
SUMA						9 000 000,00

W tabelach poniżej zaprezentowano działania planowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć, wraz z uzasadnieniem potrzeby ich realizacji.

LISTA PROJEKTÓW

Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	1.1.1 Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego
Koordynator	Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny
Realizatorzy	Jednostki samorządu terytorialnego tworzące miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa
Wskazanie i uzasadnienie realizacji celu Strategii ZIT, przez przedsięwzięcie (wiązkę projektów) ze wskazaniem podejścia zintegrowanego (ZIT)	Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko Nasilające się zjawisko kongestii na obszarze miasta Gorlice, wynikające z przyrostu liczby zarejestrowanych samochodów, braku inwestycji w zakresie rozbudowy siatki dróg publicznych, obwodnic miasta Gorlice a także niedostatecznie rozbudowanej sieci połączeń komunikacją publiczną, powoduje poza pogarszającymi się warunkami oraz wydłużeniem czasu podróżowania na obszarze MOF, narastający problem zanieczyszczenia powietrza oraz hałasu. Miasto Gorlice, jako ośrodek rdzeniowy MOF Gorlice, jest miejscem do którego codziennie podróżuje znaczna część mieszkańców gmin sąsiednich. Podróże te związane są z rynkiem pracy, edukacją, dostępem do usług zdrowotnych, punktów handlowych oraz oferty kulturalnej. Z uwagi na wskazane ograniczenie w zakresie transportu publicznego, jak i sieci dróg czy dostępności parkingów typu Park&Ride, koniecznym staje się podjęcie działań zmierzających do rozwoju indywidualnego transportu niezmotoryzowanego tj. podróży rowerem/ hulajnogą elektryczną. Rozbudowa sieci dróg dla rowerów oraz budowa parkingów Park & Ride poza obszarem zabudowy śródmiejskiej, w integracji z publicznym transportem zbiorowym, jest kluczowa w celu zwiększenia spójności przestrzennej obszaru, ograniczania transportu indywidualnego oraz zwiększania bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych. Drogi rowerowe stanowią alternatywę dla niedostatecznie rozwiniętej sieci połączeń międzygminnych, stwarzają także realną szansę na ograniczenie ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta Gorlice. W wyniku realizacji wiązki projektów powstanie sieć ciągów pieszo -rowerowych zapewniających mieszkańcom gmin obszaru MOF możliwość bezpiecznego poruszania się niezmotoryzowanymi środkami transportu indywidualnego z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, szkoły, ośrodka zdrowia czy na wydarzenia kulturalno-rozrywkowe. Sieć ciągów pieszo-rowerowych zaplanowana została tak, by uzupełnić istniejące już odcinki tworząc bezpieczną alternatywę dla transportu zmotoryzowanego. Parking typu „parkuj i jedź na” w sposób wymierny ograniczy problem zatłoczonych ulic oraz parkingów w centrum miasta, pozytywnie wpływając na jakość powietrza. W wyniku realizacji wiązki projektów nastąpi zmiana w długości ciągów pieszo-rowerowych oraz ilości parkingów P&R: Stan obecny: - długość ciągów pieszo – rowerowych w zarządzie Partnerów MOF: 12,7 km - liczba parkingów P&R: 0 szt. Stan po zrealizowaniu wiązki projektów: - długość ciągów pieszo – rowerowych: 19,3 km - liczba parkingów P&R: 1 szt.

	Wiązka projektów zaprojektowana została tak, by w pełni odpowiadać na zdiagnozowane na obszarze MOF problemy oraz wyzwania rozwojowe w zakresie ograniczania transportu zmotoryzowanego, poprawy dostępności komunikacyjnej w oparciu o transport nisko i zero emisyjny. Podejście takie pozwoli osiągnąć wspólny efekt w postaci ochrony powietrza ograniczania zjawiska kongestii w mieście stanowiącym rdzeń MOF Gorlice oraz usprawnienia codziennych podróży po obszarze.							
Adresaci projektów	Adresaci przedsięwzięcia: mieszkańcy obszaru Partnerstwa							
Koncepcja	W ramach wiązki zaplanowano 4 projekty polegające na: 1. Budowa ciągów pieszo-rowerowych na obszarze Miasta Gorlice 2. Budowa parkingu typu „Park & Ride” 3. Budowa ciągów pieszo-rowerowych na obszarze Gminy Gorlice 4. Budowa ciągów pieszo-rowerowych na obszarze Gminy Sękowa Projekty dotyczą sfery: środowiskowej, przestrzennej. Szacowany wkład środków UE: 7,43 mln euro.							
Terytorialny zasięg	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie następujących podmiotów tworzących miejski obszar funkcjonalny tj. Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa. Rezultaty projektu będą odczuwalne na obszarze całego Partnerstwa.							
Komplementarność z innymi projektami	Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym pn. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze MOF Gorlice, budowa ścieżek rowerowych. Projekty planowane do realizacji w ramach wiązki koncentrują się na ograniczaniu ruchu zmotoryzowanego, rozwoju alternatywnych dla samochodów form transportu a połączone z projektami mającymi na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego przyczynią się do wzmocnienia spójności przestrzennej regionu, rozwoju zrównoważonego transportu w podróżach do pracy, placówek opieki zdrowotnej, edukacji i kultury. Przedsięwzięcie jest komplementarne m.in. z projektami: 1. Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej 2. Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych							
Produkty i ich wskaźniki	1. Wspierana infrastruktura rowerowa – 6,6 km 2. Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych – 1 szt. 3. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 9000 os. 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 4 wkłady na rzecz strategii							
Rezultaty bezpośrednie i ich wskaźniki	1. Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – 18 000 użytkowników/rok							
Tytuł projektu w ramach przedsięwzięcia strategicznego	Planowany zakres projektu –	Wskazanie zgodności	Wnioskodawca	Planowane źródło finansowania, FEM 21-27	Maksymalna wartość wkładu UE (euro)	Planowany maksymalny okres	Planowany termin złożenia wniosku o	Powiązanie z innymi projektami/wskazanie konkretnych cech zintegrowania projektu (ZIT).

	najważniejsze elementy projektu	projektu z programem		wskazanie konkretnego CS		realizacji (w latach)	dofinansowanie (WOD) w ujęciu miesiąc/rok	
Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Miasta Gorlice	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zgodność z priorytetem 3, CP 2, cel szczegółowy 2(viii) Działanie 3.1 Transport miejski- ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Miasto Gorlice	CP 2, 2(viii)	1 487 500,00	2025-2027	IV kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą” realizowanym przez Gminę Gorlice oraz Gminę Sękowa oraz projektem „Budowa parkingu typu Park&Ride” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie budowy ciągów pieszo-rowerowych na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo, a z efektów inwestycji wykonanej w mieście Gorlice- parkingu Park&Ride korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru MOF. Ścieżki łączyć będą się tworząc międzygminne ciągi komunikacyjne alternatywne wobec komunikacji samochodowej. Dzięki pozostawieniu samochodów na parkingu zarówno przyjezdni jak i mieszkańcy miasta unikną uciążliwego „stania w korkach”, czy poszukiwania miejsc na zatłoczonych parkingach w centrum miasta. Ograniczenie ruchu

								zmotoryzowanego poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych pozytywnie wpłynie na stan powietrza wszystkich gmin obszaru MOF Gorlice. Sieć ciągów pieszo-rowerowych poprawiała będzie dostępność komunikacyjną gmin Partnerskich, poprawiając komfort codziennych podróży do miasta Gorlice oraz podróży mieszkańców miasta Gorlice na obszar gmin Partnerskich .
Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Gminy Gorlice	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zgodność z priorytetem 3, CP 2, cel szczegółowy 2(viii) Działanie 3.1 Transport miejski- ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w	Gmina Gorlice	CP 2, 2(viii)	2 821 868,00	2025-2027	IV kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą” realizowanym przez Miasto Gorlice oraz Gminę Sękowa oraz projektem „Budowa parkingu typu Park&Ride” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie budowy ciągów pieszo-rowerowych na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo, a z efektów inwestycji wykonanej w mieście Gorlice- parkingu Park&Ride korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru MOF. Ścieżki łączyć będą się tworząc międzygminne ciągi

		programie, UP i linii demarkacyjnej.						komunikacyjne alternatywne wobec komunikacji samochodowej. Dzięki pozostawieniu samochodów na parkingu zarówno przyjezdni jak i mieszkańcy miasta unikną uciążliwego „stania w korkach”, czy poszukiwania miejsc na zatłoczonych parkingach w centrum miasta. Ograniczenie ruchu zmotoryzowanego poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych pozytywnie wpłynie na stan powietrza wszystkich gmin obszaru MOF Gorlice. Sieć ciągów pieszo-rowerowych poprawiała będzie dostępność komunikacyjną gmin Partnerskich, poprawiając komfort codziennych podróży do miasta Gorlice oraz podróży mieszkańców miasta Gorlice na obszar gmin Partnerskich .
Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Gminy Sękowa	Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zgodność z priorytetem 3, CP 2, cel szczegółowy 2(viii) Działanie 3.1 Transport miejski- ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla	Gmina Sękowa	CP 2, 2(viii)	1 194 895,00	2025-2027	IV kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą” realizowanym przez Miasto Gorlice oraz Gminę Gorlice oraz projektem „Budowa parkingu typu Park&Ride” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko.

		obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.						Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie budowy ciągów pieszo-rowerowych na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo, a z efektów inwestycji wykonanej w mieście Gorlice- parkingu Park&Ride korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru MOF. Ścieżki łączyć będą się tworząc międzygminne ciągi komunikacyjne alternatywne wobec komunikacji samochodowej. Dzięki pozostawieniu samochodów na parkingu zarówno przyjezdni jak i mieszkańcy miasta unikną uciążliwego „stania w korkach”, czy poszukiwania miejsc na zatłoczonych parkingach w centrum miasta. Ograniczenie ruchu zmotoryzowanego poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych pozytywnie wpłynie na stan powietrza wszystkich gmin obszaru MOF Gorlice. Sieć ciągów pieszo-rowerowych poprawiała będzie dostępność komunikacyjną gmin Partnerskich, poprawiając komfort codziennych podróży do miasta Gorlice oraz podróży mieszkańców miasta Gorlice na obszar gmin Partnerskich.
„Budowa parkingu typu Park&Ride”	Budowa parkingu typu Park&Ride	Zgodność z priorytetem 3, CP 2, cel	Miasto Gorlice	CP 2, 2(viii)	1 932 737,00	2025-2027	IV kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą”

		szczegółowy 2(viii) Działanie 3.1 Transport miejski- ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.						realizowanym przez Miasto Gorlice, Gminę Gorlice oraz Gminą Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie budowy ciągów pieszo-rowerowych na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo, a z efektów inwestycji wykonanej w mieście Gorlice- parkingu Park&Ride korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru MOF. Ścieżki łączyć będą się tworząc międzygminne ciągi komunikacyjne alternatywne wobec komunikacji samochodowej. Dzięki pozostawieniu samochodów na parkingu zarówno przyjezdni jak i mieszkańcy miasta unikną uciążliwego „stania w korkach”, czy poszukiwania miejsc na zatłoczonych parkingach w centrum miasta. Ograniczenie ruchu zmotoryzowanego poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych pozytywnie wpłynie na stan powietrza wszystkich gmin obszaru MOF Gorlice. Sieć ciągów pieszo-rowerowych poprawiała będzie dostępność komunikacyjną gmin
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								Partnerskich, poprawiając komfort codziennych podróży do miasta Gorlice oraz podróży mieszkańców miasta Gorlice na obszar gmin Partnerskich .
--	--	--	--	--	--	--	--	---

Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	1.2.1 Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych
Koordynator	Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny
Realizatorzy	Jednostki samorządu terytorialnego tworzące miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa
Wskazanie i uzasadnienie realizacji celu Strategii ZIT, przez przedsięwzięcie (wiązkę projektów) ze wskazaniem podejścia zintegrowanego (ZIT)	Cel 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko Słaba dostępność komunikacyjna obszaru MOF Gorlice, ograniczona sieć dróg publicznych na obszarze Partnerstwa MOF, zły stan techniczny dróg, chodników czy ścieżek rowerowych (bądź ich odcinkowe występowanie) negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa użytkowników dróg, jakość codziennych dojazdów czy zewnętrzną dostępność komunikacyjną poprzez środki transportu zbiorowego (komunikacja miejska, międzygminna, wojewódzka, krajowa). Miasto Gorlice jako ośrodek rdzeniowy MOF pełni ważną funkcję przesiadkową dla podróżnych zamieszkujących obszar jak i turystów, w związku z czym niezbędnym staje się podejmowanie działań zmierzających do zwiększenia dostępności, poprawy bezpieczeństwa, rozwoju infrastruktury sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru MOF jednocześnie przyczyniającej się do ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko. Sukcesywnie wzrastająca liczba samochodów, przy braku odpowiedniej infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego wpływa na zwiększenie ilości wypadków i kolizji, przekładając się na stan zdrowia mieszkańców obszaru MOF. Jak wskazują statystyki, wzrastająca sieć dróg rowerowych w sposób realny przyczynia się do ograniczania wypadków drogowych z udziałem rowerzystów – koniecznym zatem staje się kontynuowanie budowy kolejnych odcinków – w szczególności przy tych drogach, które wykorzystywane są przez mieszkańców obszaru jako codzienne dojazdy do pracy/szkoły/służby zdrowia/w celach handlowych. Skrzyżowanie drogi powiatowej na terenie miasta Gorlice, w obrębie dworca autobusowego i kolejowego, ze względu na strategiczne położenie (w części miasta stanowiącej zarówno węzeł przesiadkowy w komunikacji publicznej, jak i usług publicznych czy licznych placówek handlowych), ze względu na swój kolizyjny charakter stanowi niebezpieczne miejsce na mapie drogowej obszaru MOF - miejsce wielu kolizji i wypadków drogowych. Budowa ronda wraz z infrastrukturą dla ruchu pieszego i rowerowego pozwoli znacząco zwiększyć poziom bezpieczeństwa niechronionych użytkowników drogi. W wyniku realizacji wiązki projektów nastąpi zmiana w długości ciągów pieszo-rowerowych oraz ilości bezkolizyjnych skrzyżowań przy drodze powiatowej na terenie miasta Gorlice: Stan obecny: - długość ciągów rowerowych przy drogach powiatowych: 0,6 km - ilości bezkolizyjnych skrzyżowań przy drodze powiatowej na terenie miasta Gorlice: 0 szt Stan po zrealizowaniu wiązki projektów:

	- długość ciągów rowerowych przy drogach powiatowych: 6,2 km - ilości bezkolizyjnych skrzyżowań przy drodze powiatowej na terenie miasta Gorlice: 1 szt Wiązka projektów zaprojektowana została tak, by w pełni odpowiadać na zdiagnozowane na obszarze MOF problemy oraz wyzwania rozwojowe w zakresie poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych, poprawy dostępności komunikacyjnej alternatywnej dla samochodowej. Ścieżki rowerowe przy drogach powiatowych tworzyły będą uzupełnienie istniejącej i projektowanej sieci ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych tworząc spójną sieć pozwalającą mieszkańcom obszaru MOF na bezpieczne korzystanie z niezmotoryzowanych form transportu przy głównych arteriach łączących dzielnice/miejscowości gmin partnerskich. Podejście takie pozwoli osiągnąć wspólny efekt w postaci ograniczenia liczby wypadków i kolizji samochodowych z udziałem pieszych i rowerzystów, ochrony powietrza oraz ograniczania zjawiska kongestii w mieście stanowiącym rdzeń MOF Gorlice.
Adresaci projektów	Adresaci przedsięwzięcia: mieszkańcy obszaru Partnerstwa, osoby odwiedzające obszar
Koncepcja	W ramach wiązki zaplanowano 4 projekty polegające na: 1. Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej 2. Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Miasta Gorlice 3. Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Gorlice 4. Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Sękowa Projekty dotyczą sfery: środowiskowej, przestrzennej, społecznej. Szacowany wkład środków UE: 6,24 mln euro.
Terytorialny zasięg	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie następujących podmiotów tworzących miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa. Rezultaty projektu będą odczuwalne na obszarze całego Partnerstwa.
Komplementarność z innymi projektami	Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym pn. Rozwój infrastruktury transportu zeroemisyjnego Projekty planowane do realizacji w ramach wiązki koncentrują się na poprawie bezpieczeństwa użytkowników dróg a tym samym zachęcać będą do skorzystania z alternatywnych dla samochodu form transportu poprzez co stanowiły będą uzupełnienie działań podejmowanych w obszarze rozwoju transportu zero emisyjnego. Przedsięwzięcie jest komplementarne m.in. z projektami: 1. Budowa ciągów pieszo-rowerowych na obszarze Miasta Gorlice, Gminy Gorlice, Gminy Sękowa 2. Budowa parkingów typu „Park & Ride”
Produkty i ich wskaźniki	1. Wspierana infrastruktura rowerowa – 5,6 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 12 000 os. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 4 wkłady na rzecz strategii

Rezultaty bezpośrednie i ich wskaźniki	1. Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg – 40 000 pasażerokilomter/rok							
Tytuł projektu w ramach przedsięwzięcia strategicznego	Planowany zakres projektu – najważniejsze elementy projektu	Wskazanie zgodności projektu z programem	Wnioskodawca	Planowane źródło finansowania, FEM 21-27 wskazanie konkretnego CS	Maksymalna wartość wkładu UE (euro)	Planowany maksymalny okres realizacji (w latach)	Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (WOD) w ujęciu miesiąc/rok	Powiązanie z innymi projektami/wskazanie konkretnych cech zintegrowania projektu (ZIT).
Punktowa przebudowa infrastruktury drogowej – Miasto Gorlice	Przebudowa skrzyżowania w ciągu drogi powiatowej	Zgodność z priorytetem 4, CP 3, cel szczegółowy 3 (ii) Działanie 4.7 Drogi powiatowe – ZIT Typ projektu B. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania	Miasto Gorlice	CP 3, 3(ii)	1 275 000,00	2025-2027	III kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych” realizowanym przez Miasto Gorlice, Gminę Gorlice oraz Gminę Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo, a z efektów inwestycji wykonanej w mieście Gorlice - przebudowanego skrzyżowania drogi

		wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.						powiatowej przy dworcu autobusowym oraz PKP korzystać będą wszyscy mieszkańcy obszaru MOF. Drogi powiatowe przebiegają przez centra gmin Partnerskich, stanowią ważny odcinek codziennych podróży mieszkańców gmin partnerskich do/z miasta Gorlice. Budowa infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa przyczyni się do zmniejszenia ilości wypadków samochodowych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów ze wszystkich gminach Partnerskich. Dodatkowo, inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego zrealizowane na obszarze wszystkich gmin Partnerskich, tworząc spójną sieć ścieżek przyczynią się do wzrostu zainteresowania mieszkańców obszaru MOF niezmotoryzowanymi środkami transportu, realnie przekładając się na poprawę jakości powietrza w każdej z gmin oraz ograniczenie problemu kongestii w mieście Gorlice, poprawiając tym samym dostępność komunikacyjną destynacji
--	--	---	--	--	--	--	--	---

								codziennych podróży mieszkańców MOF Gorlice.
Budowa ścieżek - rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Miasta Gorlice	Budowa ścieżek rowerowych	Zgodność z priorytetem 4, CP 3, cel szczegółowy 3 (ii) Działanie 4.7 Drogi powiatowe – ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Miasto Gorlice	CP 3, 3(ii)	1 125 139,00	2025-2027	III kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych” realizowanym przez Gminę Gorlice i Gminę Sękowa oraz projektem „Przebudowa skrzyżowania w ciągu drogi powiatowej” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Budowa infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa przyczyni się do zmniejszenia ilości wypadków samochodowych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów ze wszystkich gminach Partnerskich.

								Dodatkowo, inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego zrealizowane na obszarze wszystkich gmin Partnerskich, tworząc spójną sieć ścieżek przyczynią się do wzrostu zainteresowania mieszkańców obszaru MOF niezmotoryzowanymi środkami transportu, realnie przekładając się na poprawę jakości powietrza w każdej z gmin oraz ograniczenie problemu kongestii w mieście Gorlice, poprawiając tym samym dostępność komunikacyjną destynacji codziennych podróży mieszkańców MOF Gorlice.
Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Gorlice	Budowa ścieżek rowerowych	Zgodność z priorytetem 4, CP 3, cel szczegółowy 3 (ii) Działanie 4.7 Drogi powiatowe – ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności	Gmina Gorlice	CP 3, 3(ii)	1 578 000,00	2025-2027	III kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych” realizowanym przez Miasto Gorlice i Gminę Sękowa oraz projektem „Przebudowa skrzyżowania w ciągu drogi powiatowej” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do

		Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.						ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamy działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Budowa infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa przyczyni się do zmniejszenia ilości wypadków samochodowych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów ze wszystkich gminach Partnerskich. Dodatkowo, inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego zrealizowane na obszarze wszystkich gmin Partnerskich, tworząc spójną sieć ścieżek przyczynią się do wzrostu zainteresowania mieszkańców obszaru MOF niezmotoryzowanymi środkami transportu, realnie przekładając się na poprawę jakości powietrza w każdej z gmin oraz ograniczenie problemu kongestii w mieście Gorlice, poprawiając tym samym dostępność komunikacyjną destynacji
--	--	---	--	--	--	--	--	--

								codziennych podróży mieszkańców MOF Gorlice.
Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na obszarze Gminy Sękowa	Budowa ścieżek rowerowych	Zgodność z priorytetem 4, CP 3, cel szczegółowy 3 (ii) Działanie 4.7 Drogi powiatowe – ZIT Typ projektu A. Projekt wynika z Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Gorlice stanowiącego załącznik do niniejszej strategii. Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Gmina Sękowa	CP 3, 3(ii)	2 265 909,00	2025-2027	III kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych” realizowanym przez Miasto Gorlice i Gminę Gorlice oraz projektem „Przebudowa skrzyżowania w ciągu drogi powiatowej” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 1. Rozwój infrastruktury transportowej sprzyjającej spójności przestrzennej obszaru przyczyniającej się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zintegrowany charakter projektu wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Budowa infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa przyczyni się do zmniejszenia ilości wypadków samochodowych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów ze wszystkich gminach Partnerskich.

								Dodatkowo, inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego zrealizowane na obszarze wszystkich gmin Partnerskich, tworząc spójną sieć ścieżek przyczynią się do wzrostu zainteresowania mieszkańców obszaru MOF niezmotywowanymi środkami transportu, realnie przekładając się na poprawę jakości powietrza w każdej z gmin oraz ograniczenie problemu kongestii w mieście Gorlice, poprawiając tym samym dostępność komunikacyjną do codziennych podróży mieszkańców MOF Gorlice.
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	2.1.1 Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych
Koordynator	Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny
Realizatorzy	Jednostki samorządu terytorialnego tworzące miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa
Wskazanie i uzasadnienie realizacji celu Strategii ZIT, przez przedsięwzięcie (wiązkę projektów) ze wskazaniem podejścia zintegrowanego (ZIT)	Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Edukacja przedszkolna na obszarze MOF Gorlice realizowana jest przez 17 placówek prowadzonych przez JST, w tym tylko w 4 spośród nich budynki dostosowane są w pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a tylko 1 placówka posiada dostosowany plac zabaw. Obszar MOF charakteryzuje wysoka i stale rosnąca wartość odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w stosunku do liczby dzieci w wieku 3-6 lat oraz wysoki odsetek dzieci ze specjalnymi potrzebami a także liczba wydawanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób do 16 roku życia. Aktywność i uczestnictwo w edukacji razem z osobami sprawnymi jak i możliwości kontynuowania nauki na kolejnych poziomach edukacji pełni zasadniczą rolę w procesie aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przygotowania do podjęcia w przyszłości zatrudnienia i prowadzenia niezależnego życia, dlatego niezwykle ważnym staje się podejmowanie działań zmierzających do niwelowania barier

	ograniczających edukację na każdym z jej poziomów. Dostosowane infrastruktury edukacji dla dzieci ze specjalnymi potrzebami, ułatwi ich rodzicom wybór placówki w której kształciło będzie się dziecko, bez konieczności poszukiwania tzw. placówek specjalnych, znajdujących się najczęściej po a obszarem zamieszkiwania. W wyniku realizacji wiązki projektów nastąpi wzrost liczby placówek edukacji przedszkolnej i szkolnej dostosowanych do osób ze specjalnymi potrzebami. Stan obecny: - liczba budynków przedszkolnych i szkół podstawowych oraz placów zabaw w pełni dostosowanych do osób ze specjalnymi potrzebami: 4 Stan po zrealizowaniu wiązki projektów: - liczba budynków przedszkolnych i szkół podstawowych oraz placów zabaw w pełni dostosowanych do osób ze specjalnymi potrzebami: 8 Wiązka projektów zaprojektowana została tak, by w pełni odpowiadać na zdiagnozowane na obszarze MOF problemy oraz wyzwania rozwojowe w zakresie poprawy dostępności infrastruktury ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych. Podejście takie pozwoli osiągnąć wspólny efekt w postaci zapewnienia dostępności obiektów edukacji na obszarze każdej z gmin Partnerskich, a tym samym ograniczy potrzebę dowożenia dzieci do placówek zlokalizowanych poza miejscem zamieszkania, wpływając tym w sposób pośredni na ochronę środowiska poprzez ograniczenie transportu indywidualnego na obszarze MOF oraz obniżenie kosztów jakie ponoszą rodzice w związku z koniecznością dowożenia dzieci ze specjalnymi potrzebami do oddalonych placówek.
Adresaci projektów	Adresaci przedsięwzięcia: mieszkańcy obszaru Partnerstwa,
Koncepcja	W ramach wiązki zaplanowano 3 projekty polegające na: 1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice 2. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Gminy Gorlice 3. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa Projekty dotyczą sfery: społecznej, środowiskowej Szacowany wkład środków UE: 1,3 mln euro.
Terytorialny zasięg	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie podmiotów tworzących miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa. Rezultaty projektu będą odczuwalne na obszarze całego Partnerstwa.
Komplementarność z innymi projektami	Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym pn. Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej, Przedsięwzięcie jest komplementarne m.in. z projektami: 1. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci
Produkty i ich wskaźniki	1. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 4 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 320 os. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 3 wkłady na rzecz strategii

Rezultaty bezpośrednie i ich wskaźniki	1. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 320 użytkowników/rok 2. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych – 650 użytkowników/rok							
Tytuł projektu w ramach przedsięwzięcia strategicznego	Planowany zakres projektu – najważniejsze elementy projektu	Wskazanie zgodności projektu z programem	Wnioskodawca	Planowane źródło finansowania, FEM 21-27 wskazanie konkretnego CS	Maksymalna wartość wkładu UE (euro)	Planowany maksymalny okres realizacji (w latach)	Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (WOD) w ujęciu miesiąc/rok	Powiązanie z innymi projektami/wskazanie konkretnych cech zintegrowania projektu (ZIT).
Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice	Przebudowa budynków przedszkolnych, szkół podstawowych oraz placów zabaw	Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel szczegółowy 4 (ii) Działanie 5.5 Infrastruktura edukacji – ZIT Typ projektu A i D Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Miasto Gorlice	CP 4, 4(ii)	500 000,00	2025-2026	I kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Gminy Gorlice” oraz „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie poprawy dostępności placówek wychowania

								przedszkolnego na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Realizacja przedsięwzięć pozwoli w sposób kompleksowy zwiększyć dostępność oraz podnieść jakość kształcenia na obszarze MOF Gorlice. W każdej gminie na obszarze MOF będą funkcjonowały dostępne architektonicznie placówki co wyrówna dostępność do usług opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami na terenie MOF. Zwiększenie poziomu dostępności placówek wychowania przedszkolnego i szkół na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podnieść atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem negatywnego wpływu na środowisko.
Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania	Przebudowa budynków przedszkolnych, szkół	Zgodność z Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel						Projekt powiązany z projektem „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz

przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Gminy Gorlice	podstawowych oraz placów zabaw	szczegółowy 4 (ii) Działanie 5.5 Infrastruktura edukacji – ZIT Typ projektu A i D Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Gmina Gorlice	CP 4, 4(ii)	500 000,00	2025-2026	I kwartał 2025	szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice” oraz „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie poprawy dostępności placówek na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Realizacja przedsięwzięć pozwoli w sposób kompleksowy zwiększyć dostępność oraz podnieść jakość kształcenia na obszarze MOF Gorlice. W każdej gminie na obszarze MOF będą funkcjonowały dostępne architektonicznie placówki, co wyrówna dostępność do usług opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami na terenie MOF.
---	--------------------------------	---	---------------	-------------	------------	-----------	----------------	--

								Zwiększenie poziomu dostępności placówek na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podniesie atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem negatywnego wpływu na środowisko.
Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa	Przebudowa budynków przedszkolnych oraz placów zabaw	Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel szczegółowy 4 (ii) Działanie 5.5 Infrastruktura edukacji – ZIT Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej.	Gmina Sękowa	CP 4, 4(ii)	300 000,00	2025-2026	I kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice” oraz „Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Gminy Gorlice” Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się

								do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie poprawy dostępności placówek na obszarze każdej z gmin tworzących Partnerstwo. Realizacja przedsięwzięć pozwoli w sposób kompleksowy zwiększyć dostępność oraz podnieść jakość kształcenia na obszarze MOF Gorlice. W każdej gminie na obszarze MOF będą funkcjonowały dostępne architektonicznie placówki, co wyrówna dostępność do usług opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami na terenie MOF. Zwiększenie poziomu dostępności placówek na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podnieść atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem
--	--	--	--	--	--	--	--	--

								negatywnego wpływu na środowisko.
--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------------

Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	2.2.1 Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej
Koordynator	Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny
Realizatorzy	Jednostki samorządu terytorialnego tworzące miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa
Wskazanie i uzasadnienie realizacji celu Strategii ZIT, przez przedsięwzięcie (wiązkę projektów) ze wskazaniem podejścia zintegrowanego (ZIT)	Cel 2. Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Kompetencje kluczowe oraz językowe, jako kompetencje przyszłości stanowią element włączenia społecznego ukierunkowanego na rozwój osobisty i zawodowy a docelowo znalezienia zatrudnienia na rynku pracy. Poziom nauki w placówkach przedszkolnych a następnie szkołach podstawowych odzwierciedlają wyniki egzaminu ósmoklasisty, które dla obszaru MOF Gorlice zazwyczaj niższe są od wyniku dla województwa małopolskiego. Średni wynik egzaminów z języka angielskiego w szkołach obszaru Partnerstwa niższy jest o 7 punktów procentowych od wyniku dla województwa małopolskiego a wyniki z egzaminu z matematyki niższe są o 4 punkty procentowe. Sytuacja ta wymaga podjęcia działań związanych z rozwojem kompetencji kadr oraz oferty zajęć dodatkowych z języków obcych. Podniesienie standardu edukacji zwiększy zainteresowanie placówkami prowadzonymi przez JST, ograniczy odpływ do placówek prowadzonych przez pomyoty inne niż JST a w dłuższej perspektywie pozytywnie przełoży się na wskaźniki skolaryzacji. Stan obecny: - liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej – 0 - liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 0 Stan po zrealizowaniu wiązki projektów: - liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej – 580 - liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 16 Wiązka projektów zaprojektowana została tak, by w pełni odpowiadać na zdiagnozowane na obszarze MOF problemy oraz wyzwania rozwojowe w zakresie dostępności dodatkowych zajęć rozwijających kompetencje kluczowe i językowe w placówkach wychowania przedszkolnego. Podejście takie pozwoli osiągnąć wspólny efekt w postaci wyrównywania szans edukacyjnych dzieci zamieszkujących obszar każdej z gmin Partnerskich, zwiększy potencjał i możliwości rozwojowe dzieci i młodzieży z obszaru Partnerstwa, przełoży się na poprawę wyników egzaminów ósmoklasisty, pozytywnie wpływając na dalszy rozwój zawodowy.
Adresaci projektów	Adresaci przedsięwzięcia: mieszkańcy obszaru Partnerstwa,
Koncepcja	W ramach wiązki zaplanowano 3 projekty polegające na: 1. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Miasta Gorlice 2. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Gorlice

	3. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Sękowa Projekty dotyczą sfery: społecznej Szacowany wkład środków UE: 3 mln euro.							
Zgodność z celami strategicznymi ze wskazaniem podejścia zintegrowanego	Przedsięwzięcie jest spójne z celem strategicznym: Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru. Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie podniesienia standardu edukacji przedszkolnej oraz tworzenia nowej jakości kształcenia na obszarze każdej z gmin Partnerskich. Podniesienie jakości usług edukacyjnych na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podnieść atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem negatywnego wpływu na środowisko.							
Terytorialny zasięg	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie następujących podmiotów tworzących miejski obszar funkcjonalny tj. Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa. Rezultaty projektu będą odczuwalne na obszarze całego Partnerstwa.							
Komplementarność z innymi projektami	Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym pn. Poprawa dostępności ośrodków wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych Przedsięwzięcie jest komplementarne m.in. z projektami: 1. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych na obszarze Miasta Gorlice oraz Gminy Gorlice 2. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach wychowania przedszkolnego na obszarze Gminy Sękowa							
Produkty i ich wskaźniki	1. Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej – 580 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem- 16 3. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego –600 os. 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 3 wkłady na rzecz strategii							
Rezultaty bezpośrednie i ich wskaźniki	1. Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - 6							
Tytuł projektu w ramach przedsięwzięcia strategicznego	Planowany zakres projektu – najważniejsze elementy projektu	Wskazanie zgodności projektu z programem	Wnioskodawca	Planowane źródło finansowania, FEM 21-27 wskazanie konkretnego CS	Maksymalna wartość wkładu UE (euro)	Planowany maksymalny okres realizacji (w latach)	Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (WOD) w ujęciu miesiąc/rok	Powiązanie z innymi projektami/wskazanie konkretnych cech zintegrowania projektu (ZIT).

Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Miasta Gorlice	Realizacja zajęć z zakresu rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci oraz zakup niezbędnego wyposażenia	Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel szczegółowy 4 (f) Działanie 6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego – ZIT Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymogi wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej oraz Wytycznych dot. realizacji projektów z udziałem EFS + w regionalnych programach na lata 2021-2027.	Miasto Gorlice	CP 4, 4(f)	1 000 000,00	2025-2027	II kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci ” na obszarze Gminy Gorlice oraz Gminy Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie podniesienia standardu edukacji przedszkolnej oraz tworzenia nowej jakości kształcenia na obszarze każdej z gmin Partnerskich. Projekt realizowany w obszarze defaworyzowanym. Podniesienie jakości usług edukacyjnych na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli wyrównać szanse mieszkańców wszystkich gmin partnerskich, ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym
---	---	---	----------------	------------	--------------	-----------	-----------------	--

								podniesie atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem negatywnego wpływu na środowisko.
Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Gorlice	Realizacja zajęć z zakresu rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci oraz zakup niezbędnego wyposażenia	Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel szczegółowy 4 (f) Działanie 6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego – ZIT Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej oraz Wytycznych dot. realizacji projektów z udziałem EFS + w regionalnych programach na lata 2021-2027.	Gmina Gorlice	CP 4, 4(f)	1 000 000,00	2025-2027	II kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci ” na obszarze Miasta Gorlice oraz Gminy Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamyh działań w zakresie podniesienia standardu edukacji przedszkolnej oraz tworzenia nowej jakości kształcenia na obszarze każdej z gmin Partnerskich.

								Projekt realizowany w obszarze defaworyzowanym. Podniesienie jakości usług edukacyjnych na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli wyrównać szanse mieszkańców wszystkich gmin partnerskich, ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podniesie atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczaniem negatywnego wpływu na środowisko.
Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci na obszarze Gminy Sękowa	Realizacja zajęć z zakresu rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci oraz zakup niezbędnego wyposażenia	Zgodność z priorytetem 6, CP 4, cel szczegółowy 4 (f) Działanie 6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego – ZIT Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymogi wskazane w	Gmina Sękowa	CP 4, 4(f)	1 000 000,00	2025-2027	II kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci ” na obszarze Miasta Gorlice oraz Gminy Gorlice Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 2 Rozwój infrastruktury społecznej oraz poprawa dostępu do wysokiej jakości usług przyczyniająca się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej obszaru

		programie, UP i linii demarkacyjnej oraz Wytycznych dot. realizacji projektów z udziałem EFS + w regionalnych programach na lata 2021-2027.						Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji tożsamych działań w zakresie podniesienia standardu edukacji przedszkolnej oraz tworzenia nowej jakości kształcenia na obszarze każdej z gmin Partnerskich. Projekt realizowany w obszarze defaworyzowanym. Podniesienie jakości usług edukacyjnych na obszarze każdej z gmin Partnerskich pozwoli wyrównać szanse mieszkańców wszystkich gmin partnerskich, ograniczyć podróże do placówek znajdujących się poza miejscem zamieszkania a tym samym podnieść atrakcyjność osiedleńczą obszaru, w sposób pośredni przyczyni się ograniczenia indywidualnego ruchu zmotoryzowanego wpływając pozytywnie na osiągnięcie celu strategicznego związanego z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko.
--	--	--	--	--	--	--	--	---

Przedsięwzięcie/ Wiązka projektów	3.1.1 Rozwój infrastruktury kultury
--------------------------------------	-------------------------------------

Koordynator	Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny
Realizatorzy	Jednostki samorządu terytorialnego tworzące miejski obszar funkcjonalny: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa
Wskazanie i uzasadnienie realizacji celu Strategii ZIT, przez przedsięwzięcie (wiązkę projektów) ze wskazaniem podejścia zintegrowanego (ZIT)	Cel 3. Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego Dziedzictwo kulturowe i historyczne, bogate zasoby przyrodniczo-krajobrazowe oraz wielokulturowość mieszkańców obszaru stanowią potencjał do stworzenia bogatej oferty kulturalnej, rozwoju atrakcyjności turystycznej obszaru a w sposób pośredni rozwoju rynku pracy opartego na lokalnych potencjałach. Ograniczony dostęp do „kultury wysokiej”, tradycyjne formy aktywności kulturalnej wymagają podjęcia działań zmierzających do zwiększenia poziomu atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego, zaangażowania nowoczesnych technologii, które poza zapewnieniem szerokiej ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, pozwolą zdywersyfikować źródła dochodów a przede wszystkim zniwelować nierówności geograficzne w dostępie do wysokiej jakości oferty kulturalnej. Bogata oferta kulturalna przyczyni się do wzrostu liczby osób odwiedzających obszar MOF w skutek czego nastąpi rozwój atrakcyjności turystycznej obszaru. W wyniku realizacji wiązki projektów nastąpi rozwój oferty spędzania czasu wolnego na obszarze MOF Gorlice, rozwój potencjału gospodarczego opartego na zasobach lokalnych przy jednoczesnej ochronie tychże zasobów. Stan obecny: - liczba Centrów kultury i nauki – 0 szt. - liczba Ośrodków Kultury wyposażonych w nowe technologie – 0 szt. Stan po zrealizowaniu wiązki projektów: - liczba Centrów kultury i nauki – 1 szt. - liczba Ośrodków Kultury wyposażonych w nowe technologie – 2 szt. Wiązka projektów zaprojektowana została tak, by w pełni odpowiadać na zdiagnozowane na obszarze MOF problemy oraz wyzwania rozwojowe w zakresie poprawy potencjału społeczności lokalnej w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego, poprawy jakości życia poprzez stworzenie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego oraz kształtowanie rozwoju obszaru opartego na dziedzictwie. Efektem realizacji wiązki projektów będzie wzrost jakości i dostępności oferty w obszarze kultury.
Adresaci projektów	Adresaci przedsięwzięcia: mieszkańcy obszaru Partnerstwa, osoby odwiedzające region,
Koncepcja	W ramach wiązki zaplanowano 3 projekty polegające na: 1. Utworzenie Centrum Kultury i nauki „Laboratorium światła” obszarze Miasta Gorlice 2. Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w tym wyposażenie w nowe technologie na obszarze Gminy Gorlice 3. Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury w tym wyposażenie w nowe technologie na obszarze Gminy Sękowa Projekty dotyczą sfery: społecznej, przestrzennej Szacowany wkład środków UE: 9 mln euro.
Terytorialny zasięg	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie następujących podmiotów tworzących miejski obszar funkcjonalny tj. Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa. Rezultaty projektu będą odczuwalne na obszarze całego Partnerstwa.

Komplementarność z innymi projektami	Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem strategicznym pn. Podniesienie standardu edukacji przedszkolnej Przedsięwzięcie jest komplementarne m.in. z projektami: 1. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności językowych dzieci Komplementarność projektów wynika z faktu zastosowania nowoczesnych technologii wspierających proces włączenia społecznego poprzez wysokiej jakości edukację oraz rozrywkę.							
Produkty i ich wskaźniki	1. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 3 szt. 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 20 000 os. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 3 wkłady na rzecz strategii							
Rezultaty bezpośrednie i ich wskaźniki	1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 20 000 odwiedzających/rok							
Tytuł projektu w ramach przedsięwzięcia strategicznego	Planowany zakres projektu – najważniejsze elementy projektu	Wskazanie zgodności projektu z programem	Wnioskodawca	Planowane źródło finansowania, FEM 21-27 wskazanie konkretnego CS	Maksymalna wartość wkładu UE (euro)	Planowany maksymalny okres realizacji (w latach)	Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (WOD) w ujęciu miesiąc/rok	Powiązanie z innymi projektami/wskazanie konkretnych cech zintegrowania projektu (ZIT).
Utworzenie Centrum Kultury i nauki „Laboratorium światła”	Adaptacja oraz wyposażenie budynku na potrzeby utworzenia Centrum kultury i nauki	Zgodność z priorytetem 7, CP 5, cel szczegółowy 5 (i) Działanie 7.2 ZIT - Wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach miejskich Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymagania	Miasto Gorlice	CP 5, 5(i)	5 000 000,00	2025-2027	I kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, w tym wyposażenie w nowe technologie” realizowanym przez Gminę Gorlice oraz Gminę Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 3 Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji

		wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej						spójnych działań w zakresie rozwoju oferty kulturalnej, oferty spędzania czasu wolnego na obszarze każdej z gmin Partnerskich, wpływając tym samym na wyrównywanie szans oraz włączenie społeczne mieszkańców całego obszaru.
Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, w tym wyposażenie w nowe technologie na obszarze Gminy Gorlice	Prace budowlane, w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zakup i montaż wyposażenia	CP 5, cel szczegółowy 5 (i) Działanie 7.2 ZIT - Wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach miejskich Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej	Gmina Gorlice	CP 5, 5(i)	2 000 000,00	2025-2027	I kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Utworzenie Centrum Kultury i nauki Laboratorium światła” realizowanym przez Miasto Gorlice oraz projektem „Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, w tym wyposażenie w nowe technologie” realizowanym przez Gminę Sękowa Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 3 Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji spójnych działań w zakresie rozwoju oferty kulturalnej, oferty spędzania czasu wolnego na obszarze każdej z gmin Partnerskich, wpływając tym samym na wyrównywanie szans oraz włączenie społeczne mieszkańców całego obszaru.

Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, w tym wyposażenie w nowe technologie na obszarze Gminy Sękowa	Prace budowlane, w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zakup i montaż wyposażenia	CP 5, cel szczegółowy 5 (i) Działanie 7.2 ZIT - Wsparcie oddolnych inicjatyw na obszarach miejskich Typ projektu A Projekt spełnia wszystkie wymagania wskazane w programie, UP i linii demarkacyjnej	Gmina Sękowa	CP 5, 5(i)	2 000 000,00	2025-2027	I kwartał 2025	Projekt powiązany z projektem „Utworzenie Centrum Kultury i nauki Laboratorium światła” realizowanym przez Miasto Gorlice oraz projektem „Rozbudowa i wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, w tym wyposażenie w nowe technologie” realizowanym przez Gminę Gorlice Realizacja projektu wynika z części diagnostycznej oraz kierunkowej strategii - Celu strategicznego 3 Ochrona i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego Zintegrowany charakter przedsięwzięcia wynika z realizacji spójnych działań w zakresie rozwoju oferty kulturalnej, oferty spędzania czasu wolnego na obszarze każdej z gmin Partnerskich, wpływając tym samym na wyrównywanie szans oraz włączenie społeczne mieszkańców całego obszaru.
---	---	---	--------------	------------	--------------	-----------	----------------	---

6. Źródła finansowania

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w Strategii będzie możliwa dzięki wykorzystaniu środków finansowych z różnych źródeł, m.in.:

1. środków z Funduszy Europejskich dostępnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego,
2. środków własnych gmin tworzących MOF Gorlice oraz środków powiatu,

Kluczowe źródło finansowania przedsięwzięć zapisanych w Strategii stanowić będą bezzwrotne środki zewnętrzne, w tym w szczególności pochodzące z Polityki Spójności UE ujęte w Programie **Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021 – 2027**.

Cel polityki	Cel szczegółowy FEM 2021-2027	Max. kwota wkładu UE (w EUR)	% alokacji EFRR na ZIT	% alokacji EFS na ZIT
CP 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	Cel szczegółowy 2(viii)	7 437 000,00	49,64%	
CP 3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności	Cel szczegółowy 3(ii)	6 244 048,00	41,68%	
CP 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	Cel szczegółowy 4 (ii)	1 300 000,00	8,68%	
	Cel szczegółowy 4(f) Typ projektów A	3 000 000,00		50,71%
Tryb konkursowy				
CP 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych	Cel szczegółowy 5 (i)	9 000 000,00	Brak alokacji	Brak alokacji
SUMA ALOKACJI EFRR	14 981 048,00			
SUMA ALOKACJI EFS+	3 000 000,00			

7. Wdrażanie - warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii

7.1 Podstawy prawne Strategii

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 9 i art. 11 rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności. ZIT realizowane są w miejskich obszarach funkcjonalnych, wskazanych jako obszary strategicznej interwencji w strategiach rozwoju poszczególnych województw.

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079) tzw. ustawa wdrożeniowa. Art. 34 ust. 6 pkt 2 stanowi, że jednym z warunków realizacji ZIT jest opracowanie i uchwalenie strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego, zwanej dalej „strategią ZIT”, z zastrzeżeniem ust. 9, oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem w terminie 60 dni od dnia otrzymania – w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach tego programu.

Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, określa, że Strategia ZIT jest podstawowym dokumentem realizacji działań w formule ZIT, która pełni rolę strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego.

7.2 Tworzenie Partnerstwa

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlic realizowane będą w formule zinstytucjonalizowanego partnerstwa.

W dniu 12 października 2021 roku trzy jednostki samorządu terytorialnego: Miasto Gorlice, Gmina Gorlice, Gmina Sękowa, realizując wolę powołania Stowarzyszenia wyrażoną uchwałami:

- Uchwała 476/XXXVII/2021 Rady Miasta Gorlice z dnia 23.09.2021

- Uchwała XXXIII/278/21 Rady Gminy Gorlice z dnia 20.09.2021

- Uchwała XXX/308/2021 Rady Gminy Sękowa z dnia 04.10.2021

powołały Stowarzyszenie Gorlicki Obszar Funkcjonalny.

Stowarzyszenie wpisane zostało do KRS w dniu 5 listopada 2021 r.

Cele statutowe Stowarzyszenia:

- 1) wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz reprezentowanie i obrona wspólnych interesów Członków Stowarzyszenia, służących podniesieniu jakości życia mieszkańców gmin tworzących Stowarzyszenie,
- 2) wspólne planowanie rozwoju i realizacja przyjętej przez Członków Stowarzyszenia Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Strategii ZIT),
- 3) integracja działań i wspieranie współpracy Członków Stowarzyszenia w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju Miejskiego Obszaru

- Funkcjonalnego Gorlic,
- 4) pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć prorozwojowych i wspólną realizację projektów.

7.3 Schemat organizacyjny

Stowarzyszenie pełni funkcję Związku ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne) i stanowi wspólną reprezentację jednostek samorządu terytorialnego wdrażających Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w rozumieniu Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079).

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie, do kompetencji którego należy między innymi przyjmowanie Strategii Terytorialnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorlic oraz jej zmian, a także powoływanie członków Rady ZIT.

Organem wykonawczym jest Zarząd, który reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz, opracowuje projekt oraz prowadzi nadzór nad wdrażaniem Strategii terytorialnej, zarządza bieżącą działalnością oraz majątkiem Stowarzyszenia, kieruje pracami Biura.

Organem kontrolnym Stowarzyszenia jest Komisja Rewizyjna, która kontroluje działalność Zarządu pod względem celowości, gospodarności i rzetelności, jak również zgodność podejmowanych działań z postanowieniami prawa, Statutu oraz uchwałami Walnego Zebrania.

Organem doradczym Stowarzyszenia, zaangażowanym w przygotowanie i realizację Strategii ZIT jest Rada ZIT do zadań której należy min. aktywny udział w procesie opracowania, wdrażania oraz aktualizacji Strategii Terytorialnej ZIT, w tym w szczególności udział w procesie konsultacji.

Obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną Stowarzyszenia oraz jego organów prowadzi Biuro Stowarzyszenia.



7.4 Proces opracowania i aktualizacji strategii

Zgodnie Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (art. 34 ust. 14) Strategia ZIT oraz zmiany podejmowane są w formie Uchwały Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny.

Proces opracowania Strategii

- I. Sporządzenie diagnozy społeczno- gospodarczo- przestrzennej obszaru MOF Gorlice
 - a. *Analiza potencjałów, potrzeb i deficytów dokonana przy wykorzystaniu metody analizy danych zastanych (desk research) oraz przy zaangażowaniu i pozyskaniu danych ze statystyk jest tworzących Partnerstwo, GUS oraz Monitora Rozwoju Lokalnego.*
 - b. *Badanie ankietowe w formie on-line wśród mieszkańców obszaru MOF (ocena infrastruktury oraz jakości i dostępności usług publicznych)*
 - c. *Spotkania konsultacyjne w poszczególnych gminach obszaru MOF (ocena mocnych i słabych stron obszaru, potrzeb oraz oczekiwań w zakresie kierunków rozwoju obszaru objętego Strategią ZIT)*
- II. Opracowanie projektu strategii przez Biuro Stowarzyszenia we współpracy z przedstawicielami Gmin Partnerskich
- III. Powołanie Rady ZIT jako ciała doradczego w zakresie przygotowania i wdrożenia Strategii ZIT (uchwała nr 4/II/2022 z dnia 25 sierpnia 2022 r Walnego Zebrania Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny)
- IV. Przeprowadzenie analizy konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT – skierowanie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wniosku o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- V. Uzyskanie stanowiska RDOŚ w sprawie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- VI. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii ZIT, w tym uzyskanie opinii Rady ZIT w sprawie projektu Strategii
- VII. Przyjęcie projektu Strategii ZIT Uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny
- VIII. Opracowanie drugiego projektu Strategii przez Biuro Stowarzyszenia we współpracy z przedstawicielami Gmin Partnerskich
- IX. Opracowanie załącznika do Strategii – „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego z perspektywą 2030”
- X. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii ZIT oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (...), w tym uzyskanie opinii Rady ZIT w sprawie projektu Strategii
- XI. Przeprowadzenie analizy konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT – skierowanie wniosku o

- stwierdzenie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do właściwych organów
- XII. Uzyskanie stanowiska właściwych organów w sprawie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
 - XIII. Przyjęcie projektu Strategii ZIT Uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny
 - XIV. Opiniowanie Strategii ZIT przez IZ FEM 2021-2027
 - XV. Opublikowanie zaopiniowanej Strategii ZIT wraz z opinią IZ FEM 2021-2027 na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Modelowy proces aktualizacji Strategii

- I. Uruchomienie procedury aktualizacji Strategii
 - a. *Analiza potrzeb i możliwości wprowadzenia zmian w zapisach Strategii*
 - b. *Przeprowadzenie procesu przyjmowania i analizy wniosków do zmian zapisów Strategii*
- II. Opracowanie zaktualizowanego projektu Strategii przez Biuro Stowarzyszenia we współpracy z przedstawicielami Gmin Partnerskich
- III. Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii ZIT, w tym uzyskanie opinii Rady ZIT w sprawie projektu Strategii
- IV. Przeprowadzenie analizy konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT – skierowanie wniosku o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do właściwych organów
- V. Uzyskanie stanowiska właściwych organów w sprawie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz jej zakresu – sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko zaktualizowanej Strategii ZIT, poddanie prognozy konsultacjom społecznym
- VI. Przyjęcie projektu Strategii ZIT Uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny.
- VII. Opiniowanie Strategii ZIT przez IZ FEM 2021-2027
- VIII. Opublikowanie zaopiniowanej Strategii ZIT wraz z opinią IZ FEM 2021-2027 na stronie internetowej Stowarzyszenia.

7.5 Zasady wyboru projektów

Lista projektów Strategii ZIT opracowana została na podstawie zgłaszanych przez jednostki samorządu terytorialnego będące członkami Stowarzyszenia GOF fiszek projektowych, na udostępnionym przez Biuro Stowarzyszenia formularzu.

Zgłaszanie propozycji projektowych odbywało się także podczas spotkań konsultacyjnych, spotkań przedstawicieli członków MOF, narad roboczych członków grupy roboczej ds. opracowania strategii.

Grupa robocza ds. opracowania Strategii dokonywała weryfikacji złożonych propozycji/fiszek projektowych pod kątem:

- zgodności z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii ZIT,
- zgodności z celami szczegółowymi oraz kwalifikowalności w ramach FEM 2021-2027,
- możliwości realizacji projektu w ramach alokacji przeznaczonej na dany typ projektu w ramach ZIT,
- wykonalności rozumianej jako możliwość zrealizowania projektu i osiągnięcia jego celów w okresie realizacji Strategii,
- zintegrowania i wpływu realizacji projektu na cały obszar MOF oraz komplementarności w stosunku do innych zgłoszonych projektów.

Na etapie weryfikacji umożliwiono dokonywanie uzupełnień oraz zmian w zgłoszonych projektach w celu pełniejszego ich dostosowania do przedstawionych wyżej wymagań.

Projekty zweryfikowane pozytywnie poddane zostały konsultacjom z członkami Stowarzyszenia a następnie połączone zostały w wiązki projektowe, zamieszczone na liście projektów do realizacji w ramach Strategii i poddane konsultacjom społecznym oraz opinii Rady ZIT. Lista projektów jako element Strategii podlega zatwierdzeniu przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

7.6 Monitoring i ewaluacja

Realizacja Strategii ZIT będzie podlegała cyklicznej sprawozdawczości (monitoring) oraz ocenie uzyskanych efektów (ewaluacja). Wyniki monitoringu i ewaluacji posłużą do reagowania na zmieniające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego na obszarze MOF Gorlice.

Monitoring, prowadzony przez pracowników Biura obejmował będzie systematyczne zbieranie i analizowanie informacji ilościowych i jakościowych na temat stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, w tym postępów w realizacji poszczególnych projektów (monitoring wartości wskaźników przypisanych do celów Strategii oraz projektów zintegrowanych).

Dane z monitoringu będą podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian w realizowanych projektach, a także zmian zapisów strategii.

Raporty z monitoringu sporządzane będą w okresach rocznych.

Ewaluacja będzie badaniem postępów w osiąganiu celów Strategii, oceną rzeczywistych efektów podejmowanych działań, realizowaną z zastosowaniem przyjętych kryteriów:

- trafność – oceny stopnia w jakim przyjęte w Strategii założenia odpowiadają zidentyfikowanym problemom oraz wyzwaniom,
- efektywność - ocena poziomu „ekonomiczności” czyli stosunku poniesionych nakładów (finansowych, ludzkich) do uzyskanych wyników i rezultatów,
- skuteczność - oceny stopnia na ile zdefiniowane na etapie programowania cele zostały osiągnięte,

- użyteczność - oceny stopnia zaspokojenia potrzeb w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych przedsięwzięć,
- trwałość – oceny faktu, czy pozytywne efekty projektu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

Ewaluacja prowadzona będzie w trakcie wdrażania Strategii (ewaluacja on-going – której celem będzie oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, zwłaszcza pod względem osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu oraz określenie trafności planowanych działań w stosunku do sytuacji społeczno-gospodarczej) jak i po zakończeniu procesu wdrażania (ewaluacja ex-post - której celem będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności ich pomocy tzw. oszacowanie wartości dodanej).

Ewaluacja on-going przeprowadzona zostanie w połowie okresu wdrażania Strategii.

Ewaluacja ex-post przeprowadzona zostanie po ostatnim roku wdrażania strategii i obejmie okres od momentu rozpoczęcia wdrażania do momentu badania ewaluacyjnego.

Raporty z badania ewaluacyjnego upublicznione zostaną na stronie internetowej Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny.

Dane pozyskiwane w procesie ewaluacji stanowią będą podstawę do ewentualnej aktualizacji zapisów Strategii, formułowania kolejnych celów oraz budowania potencjału Partnerstwa.

8. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (partycypacja społeczna)

Zgodnie z zapisami art. 34 ust. 15 p. 6 oraz art.36 ust.8 p.6 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 proces przygotowywania Strategii oraz zaplanowany w niej proces wdrażania został zaprojektowany z uwzględnieniem udziału społeczeństwa, w tym z uwzględnieniem przedstawicieli partnerów społeczno-gospodarczych, właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych oraz równości płci i niedyskryminacji.

Mając na uwadze powyższe, Zarząd Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny przeprowadził, w okresie od 18 do 29 lipca 2022 r. nabór Kandydatów na Członków Rady ZIT wśród przedstawicieli lub przedstawicielek działających na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji do składu osobowego Rady ZIT.

Nabór prowadzony był na stronie internetowej Stowarzyszenia a warunkiem przystąpienia do naboru było złożenie formularza zgłoszeniowego udostępnionego wraz z ogłoszeniem o naborze. Od Kandydatów wymagano co najmniej 2-letniego doświadczenia w pracy zawodowej, naukowej lub społecznej w obszarze szeroko pojętej tematyki społeczeństwa obywatelskiego, ochrony środowiska, promowania włączenia społecznego, praw osób ze specjalnymi potrzebami,

równości płci i niedyskryminacji oraz rekomendacji co najmniej 1 organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działającej w/w obszarach. Po pozytywnej weryfikacji zgłoszeń dokonanej przez Zarząd Stowarzyszenia, uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny nr 4/II/2022 z dnia 25 sierpnia 2022 r. powołano Radę ZIT.

Członkowie Rady ZIT

Imię i Nazwisko	Podmiot	Obszar działalności
Aleksandra Gołąb	Kwiatonowice Stowarzyszenie Homini	wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju oświatowego, społecznego, kulturalnego i gospodarczego, wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w lokalnych społecznościach, promowanie i organizowanie wolontariatu
Stanisław Gurba	Fundacja na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Wydź z domu”	społeczeństwo obywatelskie, promowanie włączenia społecznego, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości i niedyskryminacji
	Stowarzyszenie Chóralne BELFERSINGES	kultura i sztuka, zachowanie dziedzictwa kulturowego
Zofia Rowińska	Stowarzyszenie Dobrej Woli w Sękowej.	włączenie społeczne, prawa osób ze niepełnosprawnych, edukacja, kultura
Katarzyna Bugno	Stowarzyszenie EKO-BESKID	ochrona środowiska

Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) aktywny udział w procesie opracowania, wdrażania oraz aktualizacji Strategii Terytorialnej ZIT, w tym w szczególności udział w procesie konsultacji,
- 2) współpraca z Zarządem Stowarzyszenia w zakresie realizacji projektów/zadań z zachowaniem zasady równego traktowania, równości płci i niedyskryminacji,
- 3) współpraca z organami administracji samorządowej, a także organizacjami pozarządowymi i społecznymi działającymi na terenie Miasta Gorlice, Gminy Sękowa, Gminy Gorlice w zakresie realizowanych przez Stowarzyszenie projektów.

Zasady i tryb pracy Rady ZIT określa Regulamin Rady ZIT przejęty Uchwałą Nr 1/IV/2022 Zarządu Stowarzyszenia Gorlicki Obszar Funkcjonalny z dnia 31 maja 2022.

Podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie Strategii i koordynację wszystkich prac była powołana w tym celu Grupa Robocza, która została wyłoniona spośród Członków Stowarzyszenia, reprezentujących wszystkie gminy obszaru MOF Gorlice.

W czasie opracowania strategii uwzględniono zasady horyzontalne, w tym: dotyczące poszanowania praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; zasad równości kobiet i mężczyzn; zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; zgodność działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE oraz z uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód”. Zasady horyzontalne będą uwzględniane również podczas procesu wdrażania Strategii.

Włączenie społeczności w tworzenie Strategii realizowano w sposób zapewniający zróżnicowane środki komunikacji, a także zróżnicowane kanały dotarcia z informacjami na temat podejmowanych działań (elektroniczne oraz tradycyjne), tak aby osoby o zróżnicowanych cechach demograficznych i psychospołecznych mogły wziąć udział w procesie tworzenia dokumentu. Istotne, że w przeważającej części były to środki umożliwiające komunikację dwustronną. Oznacza to, że komunikaty formułowane były nie tylko przez członków Grupy roboczej bezpośrednio pracujących nad Strategią, ale także przez zainteresowane podmioty zewnętrzne. W przeprowadzonych konsultacjach społecznych na potrzeby opracowania Strategii zastosowane zostały adekwatne do potrzeb partycypacyjnych, następujące metody partycypacyjne:

1. Otwarte spotkania w formie warsztatu strategicznego na terenie każdej z gmin obszaru MOF Gorlice (21.07.2022 Miasto Gorlice, Gmina Sękowa, 22.07.2022 Gmina Gorlice)
2. Badania ankietowe wśród mieszkańców obszaru MOF Gorlice (ankieta on-line 10.06 - 31.07.2022)
3. Konsultacje Diagnozy obszaru MOF Gorlice (maj 2023, w tym on – line 16 - 30.05.2023)
4. Punkt konsultacyjny w biurze Stowarzyszenia (ciągle)
5. Spotkania Grupy roboczej (raz na kwartał)
6. Warsztaty strategiczne (lipiec 2022, grudzień 2022, listopad 2023, grudzień 2023)
7. Posiedzenie Rady ZIT (listopad 2023, listopad 2024)
8. Konsultacje Strategii (30.10-20.11.2023, 07.11 -14.11.2024)

Raport z konsultacji społecznych stanowi załącznik nr 2 do Strategii.

Diagnoza obszaru MOF Gorlice oraz opracowanie Strategii opierały się na zaangażowaniu partnerów i lokalnych liderów, a badanie opinii publicznej zapewniło partycypację mieszkańców w procesie strategicznym.

W oparciu o wyniki diagnozy określono kluczowe wyzwania obszaru MOF Gorlice. Grupa robocza w oparciu o diagnozę i badanie ankietowe ustaliła kluczowe cele strategiczne i kierunki działań.

Podczas warsztatów strategicznych zdiagnozowano kluczowe problemy oraz wyzwania w zakresie ochrony bioróżnorodności obszaru oraz zrównoważonego transportu i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Podczas spotkań Grupy Roboczej opracowano projekty fiszek dla kluczowych projektów.

Projekt strategii został poddany konsultacjom społecznym na przełomie sierpnia i września 2023r. W listopadzie 2024 r. konsultacjom społecznym poddano drugi projekt Strategii wraz z załącznikiem nr 1. Stowarzyszenie oraz Partnerzy zamieścili dokument na swoich stronach internetowych wraz z informacją o możliwości zgłaszania uwag.

Projekt strategii został przedstawiony Radzie ZIT, która mogła się do niego odnieść zgłaszając swoje uwagi. Na posiedzeniu w dniu 20 listopada 2023 r. Rada ZIT pozytywnie zaopiniowała projekt Strategii. Na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2024 r. Rada ZIT pozytywnie zaopiniowała drugi projekt Strategii.

W sierpniu 2023 r. Zarząd Stowarzyszenia GOF odbył spotkanie z przedstawicielami Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki” celem omówienia zakresów planowanej w ramach Strategii ZIT oraz LSR interwencji, z uwagi na członkostwo 2 gmin obszaru MOF Gorlice w strukturach LGD.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii związana będzie z realizacją poszczególnych projektów oraz procesem zarządzania, w tym w szczególności monitoringu i ewaluacji. Rada ZIT, podczas corocznych spotkań analizowała będzie raporty z monitoringu oraz ewaluacji, formułując wnioski dotyczące braku lub potrzeby aktualizacji Strategii. Raporty z monitoringu i ewaluacji podawane będą do publicznej wiadomości, a zainteresowani interesariusze będą mogli zgłaszać swoje wnioski i postulaty dotyczące wdrażania Strategii Grupie Roboczej ds. Strategii.

Partycypacja społeczna realizowana będzie także na etapie ewaluacji Strategii – jednym z jej celów będzie pozyskanie od interesariuszy informacji pozwalających ocenić stopień realizacji rezultatów strategii oraz jej długookresowego oddziaływania.

Partnerstwo prowadzi stronę internetową, na której udostępnia wszelkie dokumenty tworzone w procesie strategicznym (transparentność działań) oraz umożliwia zgłaszanie uwag i pomysłów w procesie konsultacji.

9. Spójność Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznym

Strategia ZIT Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego pozostaje spójna z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego oraz lokalnego.

Dokumenty wspólnotowe	Dokumenty krajowe
Europejski Zielony Ład Agenda Terytorialna UE 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Krajowa Polityka Miejska 2030

Dokumenty regionalne	Dokumenty lokalne
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030” Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027	Program Rozwoju Powiatu Gorlickiego na lata 2021-2027 Strategia Rozwoju Miasta Gorlice na lata 2021-2030 pn. „Gorlice 2030” Strategia Rozwoju Gminy Gorlice na lata 2021-2030 Strategia Rozwoju Gminy Sękowa

10. Spis tabel i rysunków

Ryc. 1 Położenie MOF Gorlice na tle Polski, województwa małopolskiego oraz powiatu gorlickiego	6
Ryc. 2 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce	7
Ryc. 3 Dostępność komunikacyjna MOF Gorlice	16

11. Załączniki

1. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego z perspektywą 2030
2. Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Plan Działania ZIT) na lata 2021-2027 na terenie Gorlickiego Obszaru Funkcjonalnego